Ի. ՏԱՐԻ ԹԻՒ 5378 — 6/19 ՀՈԿՏԵՄԲԵՐ 1903 — ԵՐԿՈՒՇԱԲԹԻ — 27 ՊԷՅԼՊ 1321 — Ի. ՏԱՐԻ ԹԻՒ 5378

درعلیه غازه‌سی ﴿ آره‌ول ﴾ غزته‌سی ادارەخانەسی

Նամակ կամ որեւէ գրութիւն պէտք է ուղղել
ԱՐԵՒԵԼՔ ՕՐԱԹԵՐԹԻ
ԽՄԲԱԳՐՈՒԹԵԱՆ
ՊՈԼԻՍ, Ղալաթիա, Քամանցօ փողոց թիւ 8

Les Annonces sont reçues
à la Direction du Journal "ARÉVELK,,
Galata, CONSTANTINOPLE

20 ՓԱՐԱ. 20

ԱՐԵՒԵԼՔ

ՕՐԱԹԵՐԹ

ԱԶԳԱՅԻՆ. ԳՐԱԿԱՆ ԵՒ ՔԱՂԱՔԱԿԱՆ

ԲԱԺԱՆՈՐԴԱԳՐՈՒԹԻՒՆ

Պոյսոյ եւ գաւառներու համար	տարեկան	140 ղրշ
» » » »	վեցամսեայ	70 »
» » » »	եռամսեայ	40 »
Օտար երկիրներու համար	տարեկան	40 Ֆր.
» » »	վեցամսեայ	20 »

Դրամի փոխարէն փոստային փուլ կ'ընդունուի, 115 դրուշի փուլը 100 դրուշի հաշուով:
Տեղական Թղթատարի ծախքը բաժանորդաց կը վերաբերի:

Ծանուցմանց համար պէտք է դիմել ուղղակի խմբագրատուն:

20 ՓԱՐԱ. 20

ԿԻԼԻԿԻՈՅ ԳՈՐԾԵՐԸ

Ուրախաւորի է ըսել թէ Կիլիկիայէն եկած լուրերը ընդհանրապէս գոհացուցիչ են։ Ամեն. Տ. Սահակ Սրբազան Կաթողիկոսը լուրջ աշխատութեան նուիրած է ինքզինքը՝ բարեկարգելու Վիճակին գործերը, ինչպէս իրաւամբ ըսված ուէրն Սրբազնութենէն։ Ուստի, թէ՝ Կիլիկեցիները եւ թէ ընդհանուր հայ ժողովուրդը ուրախութեամբ կը տեսնէ թէ Տ. Սահակ Ս. Կաթողիկոսը օգտակար գործունէութիւն մը ցոյց կուտայ։ Իր գործունէութեան սկզբնաւորութիւնը բաւական երաշխիք մըն թէ միշտ նոյն յարատեւութիւնը պիտի ունենայ։

Առաջին գործը՝ որուն ձեռնարկած է Տ. Սահակ Կաթողիկոսը, Կիլիկիոյ թեմերուն մէջ Վարչական ժողովներ կազմակերպել եւ վիճակային գործերը բարւոք ուղղութեան մէջ դնել տալն է, որուն համար յատուկ պատուիրակ կարգած Տ. Կարապետ Ծ. Վրդ. Տ. Կարապետեանը ընտիր գործակալ մըն է, աշխոյժ, օրինասէր, քաջալերարոյ եւ համակրելի։ Այնպէս որ Կիլիկիոյ թեմերը տուած իր այցելութեան մէջ սոյն երիտասարդ եկեղեցականը, որ ծերունիի մը փորձառութիւնը ունի, յաջողութիւն մասն գտած է իր ձեռնարկութեանց մէջ։ գոհ թողլով թեմականները եւ չտեսնելով անոնց համակրութիւնը։ Այդ պատճառով ահա Տ. Կարապետ Ծ. Վրդ.ը Առաջնորդ ընտրուած է թէ՛ Այնթապէն ու Հալէպէն եւ թէ Մարաշէն։ Այս վերջին դաւառին առաջն. պաշտօնը տարին միայն չորս ամիս հոն անցընելու եւ իր բացակայութեանը՝ փոխանորդով կառավարելու պայմանով միայն յանձն առած է։ որոշած ըլլալով իր ժամանակին մեծ մասը անցընել Այնթապի եւ Հալէպի մէջ։

Եթէ Կիլիկիոյ Ս. Կաթողիկոսը իր չորրորդ ուներ Տ. Կարապետ Ծ. Վրդ.ի պէս քանի մը եկեղեցականներ, բնական է թէ աւելի մեծ դիւրութիւն կ'ունենար Կաթողիկոսական թեմերուն գործերը աւելի շուտով կարգի դնելու։ Դժբաղդաբար, ինչպէս մեր դաւառական չատ մը վանքերը ու Վիճակները, նոյնպէս Սսոյ վանքն ու Կիլիկեան թեմերը օժտուած չեն արժանաւոր եկեղեցականներու մեծ թիւ մը ունենալու բարեբաղդութեամբը։ Որովհետեւ Կիլիկիոյ նախորդ Մկրտիչ Կաթողիկոսը Եկեղեցիի հոտին հովիւներ հացնելու անփութութիւնն ունեցած էր, որով այդ հոգեւոր պէտքը աւելի կարօտալի վիճակի մէջ կը մնար։ Հետեւաբար՝ արդի Սրբազան Կաթողիկոսը տեսաւ իր շորջը ոչ միայն կասարեալ տմայութիւն ամէն այն բաներուն որ Եկեղեցւոյ եւ իր զաւակներուն հոգեւոր ու կրթական շինութիւնը կը կազմեն կամ կը պատրաստեն, այլ եւ արժանաւոր հովիւներու եւ աշխատաւոր մշակներու բացակայութիւնը։ Ասկէ դիւրին է հետեւցնել թէ Ն. Սրբազնութիւնը ինչ դժուարութիւններ ունի կրելիք մինչեւ որ կարենայ իր փափաքին համեմատ վիճակի մը վերածել Կիլիկիոյ թեմական գործերը։

Այս տեսակէտով բարեբաղդութիւն մըն է նոյն թեմին մէջ Տ. Կարապետ Ծ. վրդ., դպրեան ներկայութիւնը որ Ս. Երուսաղէմի վանքին միաբաններէն է, եւ որ ուր որ գտնուեր է, համակրութեան եւ դնահատման արժանացեր է, ինչպէս կ'ըլլայ ընդհանրապէս Երուսաղէմի վարդապետները։

Կիլիկիոյ թեմականները որ երկար տարիներ օրինաւոր ժողովներ, վարչական կազմակերպութիւններ եւ օրինական գործառնութիւններ չէին տեսած նախորդ կաթողիկոսի բովանդակ պաշտօնավարութեան ժամանակ, այժմ չեն գիտեր ի՛նչպէս յայտնել իրենց ուրախութիւնը եւ գոհունակութիւնը, տեսնելով թէ արդի Ս. Կաթողիկոսի առաջին գործը եղած է այդ թերութիւնները լրացնել։

Կրթական գործին զարգացման ալ մղում տալ ուզելով՝ փոքր տարած է Ն. Սրբազնութիւնը Ատանայի վարժարաններու արժանաւոր անօրէն մը կարգել տալ։ Այդ մտքով Մ. Նաթանեանի եւ Մ. Ծալեանի դիմում ըլլալէ ետքը՝ առաջնոյն մերժման եւ վերջնոյն մերժելու հաւանականութեանը վրայ՝ ընտրուեցաւ եւ Ատանա դնաց Տ. Զրաքեան, որուն մանկավարժական ընտիր յօրինածները դեռ չեն մոռցած անշուշտ Արեւելքի ընթերցողները։

Բնական է թէ թեմական միւս վարժարաններն ալ միեւնոյն խնամքը կը վայելեն Ս. Կաթողիկոսէն, որ իր վերին հսկողութեամբ անոնց բոլորին յառաջդիմութեան միանգամայն զարկ տալու կը նպատակ։

Այս ամէն երեւոյթները կը ցուցնեն թէ Կիլիկիոյ թեմական գործերը բարւոք ուղղութեան մը մէջ մտած են։ Եւ յուսալու ամէն պատճառներ կան թէ հետզհետէ աւելի աղէկ պիտի ըլլան։

Միայն բաղձալի էր որ ամէն վիճակաւոր, ըլլայ Առաջնորդ կամ փոխանորդ, երբ անգամ մը պաշտօնի մը կ'անցնին, այսպէս սիրի մտօք եւ անկեղծ ոգւով ձեռք զարնէին իրենց պաշտօնը արդիւնաւոր ընելու, որպէս զի թէ՛ գործերը տեսնէին կանոնաւոր կերպով եւ թէ ընտրող ժողովուրդը յուսախաբ չմնար։

ՅՈՒՍԱՆ.

ՆԻԿՈՄԻԴԻՈՅ

Ա.ԶԳ. ՎԱՐԺԱՐԱՆՆԵՐԸ

Դպրոցական նոր տարեշրջանին առթիւ ամէն վարժարաններ շարժումի մէջ են, վարժապետի փոփոխութիւն, ծրագիրներու սրբագրութիւն եւ նորանոր կարգադրութիւններ։ Իզմիրի ազգային երկու վարժարաններն ալ բացառութիւն մը կազմած չըլլալու համար՝ մեր առաջնորդարան Թաղ. Խորհուրդն ալ ամէն ջանք եւ զոհողութիւն չի խնայեր նոր բան մը ընելու։

Նախորդ տարւոյ անօրէն–դաստիարակ Գասպար էֆ. Մենլիեան, տեղացի փորձառու աշխատաւոր մը, հրաժարեցաւ եւ իր տեղ կարգուեցաւ իրը անօրէն–դաստիարակ Օվանէզեան Պ. Դրիգոր Ծարութիւնեան։ Ինչպէս գրեթէ բոլոր նորեկ անօրէնները, նոյնպէս սա, չի խղճար չըլլել դպրոցական կարգն ու սարքը։

Ցիւեալ պարոնը թէեւ սկզբան դաստիարակի պաշտօնով կոչուեցաւ, իրրեւ ամէնէն յարմարը այդ պաշտօնին, եւ ըստ այնմ դասերու բաշխումը ըլլալով՝ ժամանակացոյցը պատրաստուեցաւ եւ գործադրութեան իսկ դրուեցաւ, սակայն ամսուան մը մէջ ստացած ամենանվազ փորձառութեամբ երբ տեսաւ թէ անկարող է դաստիարակութեան պաշտօնին, փոխանակ անճարակութիւնը խոստովանելու, տակաւին նոր եւ իր իսկ անօրինութեամբ եղած կարգադրութիւնները ապաղէն նկատեց եւ որպէս թէ աւելի օգտակար կարգադրութիւն մը ընելու չքնաղագիւտ խորհուրդ մը յղացաւ ու տեղեկագրեց դայն Թաղ. Խորհուրդին։

Այս տեղեկագրով՝ մեր պարոնը կ'առաջարկէ նորեկ առժամանակեայ Թաղ. Խորհուրդին, նախ ջնջել վաղեմի եւ փորձառու երեք գլխաւոր ուսուցիչներով կազմուած ներքին անօրէնութիւնը, անշուշտ առանձինն ստանձնելու համար անօրէնութեան բացարձակ պաշտօնը եւ ըստ հաճոյս ամէն ինչ անօրինել եւ դուցէ խեղդելու բարոյական շանը մտածող միւս ուսուցիչներու բողոքները։ Սա ալ ըսեմ որ Իզմիրցիները Հոգաբարձութիւն ըսուած մարմինը վերցուցած ու ասոր տեղ ներքին անօրէնութիւն մը հաստատած են՝ որ ներքին ուսուցիչներէ կը կազմուի եւ ուղղակի Թաղ. Խորհուրդի պատասխանատու է, եթէ Թաղ. Խորհուրդի մէջ զանոնք պատասխանատու ընելու կարող անդամ մը գտնուի։

Վերջապէս անուանական դաստիարակը յաջողեցաւ Թաղ. Խորհուրդի հին առժամանակեայ եւ նոր առժամանակեայ անդամներուն միջեւ անհամաձայնութիւն մը առաջ բերել եւ կուսակցութեան բաժնել, որուն հետեւանքը եղաւ դպրոցական գործերէ հակցող երկու անդամներու հրաժարիլը եւ միւս անդամներու համարձակ ընդունիլը ներկայացուած տեղեկագիրը ու կարգադրութիւնը։

Ուրիշ թաղային վարժարաններու ծառայութիւն մը մատուցած ըլլալու դոհունակութեամբ՝ հոս կը պարզեմ դրութիւնը լիւեալ անօրէն–դաստիարակին՝ որ իր տեղեկագրով կ'առաջարկէ իրմէ առնել դաստիարակութեան պաշտօնը եւ յանձնել զայն անկարող մարդու մը, որուն վրայ տարածելով իր շուքը, բաւական պիտի ըլլայ կառավարելու աղաբը, եւ իրեն Թողուլ միայն Բ–Ա եւ Մ–Բ երկու կարգերը որոնց պիտի դասախօսէ հայերէն, Թուրքերէն եւ Ֆրանսերէն, սրա հէն առանձին դասարան փոխադրելով այս երկու կարգերը։ այս դրութեամբ՝ ասոնք իրարմէ զարմանալի կերպով պիտի օգտուին փոխադարձաբար եւ կարելի պիտի ըլլայ գալ տարի իրար ձուլել այս կարգերը։

Այլքի լ՚ոյս Թաղական Խորհուրդներուն ու պաշտօնի անձկութիւն ունեցող Թաղային անուանկներուն։ մեծ չահ մը իրենց համար, վասն զի այս առ. նուազ դրութեամբ մէկ տարուան մէջ աշակերտներու կարգերուն երկուքը մէկ, չորրը երկու եւ ութը չորս պիտի ըլլայ՝ որով ամսական չորս հազար ղրուշ ծախք ունեցողները երկու հազարով պիտի դարձեն։

Արդ՝ իրրեւ նախանձախնդիր հայր մը վարժարաններու բարւոք ուղղութեան, հրապարակաւ կը յայտնեմ թէ՝ Իզմիրցիները ցարդ ուսուցչի պէտք ունեցած չեն, վասնզի տեղական ուժերը այժմ բաւական են գոհացնել վարժարաններու ուսումնական պէտքը։ Իզմիրցիք դաստիարակի պէտք ունին եւ Թաղ. Խորհուրդն ալ լաւ դգալով անոր կարեւորութիւնը, լիաթոյլ վարձքով կանչեց դայն իրը դաստիարակ–ուսուցիչ։

Ցաւալի է այդ որ ուսուցիչը չէ ըմբռնած դաստիարակութեան գործը, քանի որ դաստիարակը կը նկատէ պաշտօնեայ մը ա՛յ «սո՛ւս» պիտի ըսէ կամ «միւսիւ դուրս երթա՛մ» ըսողին «գնա՛, մի՛ երթար, կամ տեղդ նստէ՛» պիտի ըսէ։

Նիկոմիդիոյ ազգ. վարժարաններ ամէնէն աւելի դաստիարակի պէտք ունին, դաստիարակի, բայց ոչ թէ ձեր ըմբռնած կերպով, այլ տղային սիրան ու հոգին մարդող. այդ անմեղ մանուկները յիմարներ չեն, ոչ ալ վարժարանը՝ յիմարանոց եւ ոչ ուսուցիչը՝ յիմարապահ։

Սակայն այդ ուսուցիչը դուցէ անիրաւ դանէ ըսածներս, քանի որ իր առ. նուազ դրութեամբ, դաստիարակութեան գործը ապահովուած կը համարէ յանձին Խորով էֆ.ի՝ որ միեւնոյն ժամանակ ուսուցիչ, երաժիշտ ու դաստիարակ կարգեց. բայց Խորով էֆ. արդէն կար եւ Թաղ. Խորհուրդը անոր կարողութիւնը չատ կանուխէն չափած, ձեւած ու ծանկոցի փաքրիկներու դասարանին յատկացուցած է, որպէս զի իրը բարոյախօսութիւն անոնց բարոյական պատմութիւններ ընէ. նաեւ անոր պաշտօնն է երաժշտութիւն ուսուցանել։

Վերջապէս Թաղ. Խորհուրդը վարձած է Պ. Դրիգորը, քաղաքին Լուսաւորիչեան վարժարանի նախակրթարանի մէջ ամենակարեւոր ուսում մը ուսանելու, եւ եթէ այնքան խարխափումներէ ու փոթորիկներէ յետոյ հանգստաւէտ գործ մը ճարելով նաւահանգիստ հասած ըլլալ կը կարծէ, կը սխալի, որովհետեւ քաղաքացիք չպիտի թողուն որ այլեւս վարժարանները տուժեն եւ չպիտի վճարեն իրենց զաւակներու ոտամթոչակները, մինչեւ որ չտեսնեն այս ամէնը կարգաւորուած ու ազգային կրթուած։

Իզմիր Պ.

ՓԱՍՏԱՖԱՆԻ ՄԸ ԽՕՍՔԵՐԸ

ԱՌ Ս. ԷՖ. ԿՈՒՐՏԻԿԵԱՆ

Փաստաբան մը որ մեր մէջ չատ սիրուած մականուն մը կը կրէ եւ անգործածական անուն մը, հաճոյք կը զդայ յարմար անյարմար տեղը գործածել Թուրքերէն լեզուի անսովոր ոճեր եւ օրինաւոր բառեր զրոյ չատ անգամ իր խօսակիցները չեն հասկնար։ Բայց մեր փաստաբանը ճշդիւ այդ անհասկնալիութենէն կը հպարտանայ ի՛նչպէս պակաս չեն մեր չորքը այս տեսակներ։

Աւասիկ մեր բանգէտ փաստաբանին մէկ քանի quiproquo՝ները։

1. Անգամ մը կը տեսակցէր դատ ուղեցող ոչխարի վաճառականի մը (ձիէպի) հետ։ Փաստաբանը, առիթ մը կ'ունենայ, իր սիրելի սովորութեան համեմատ, հրմտութիւնը ցուցադրելու եւ կը հարցնէ ձիէպի։

—Վէրհսելի սուղղար վա՞ր մը իշենիդէ։

—Որուն կը պատասխանէ ձիէպը։

—Մա՛ըը, էֆէնտիմ, վերհսելի սըղրը վէրմէյօրուղ։

2. Ուրիշ առիթով մը նոյն փաստաբանը կը հարցնէ իր փոխանորդներէն մէկուն որ տան մը վարձակալութեան վերաբերեալ դատով մը իրեն կը ներկայանար։

—Ազգը սանի վա՞ր մը։

—Եվվէթ էֆէնտիմ, կ'ըսէ փոխանորդը եալը, իքի ապտիսանանէ վար տը։ պիրի եօզարքի գաթատ, պիրի աշաղքի գաթատ։

3. Օր մը մեր փաստաբանը արհեստակցի մը գրասենեակը կը դտնուէր՝ դատի մը վրայ խորհրդակցելու համար։ Երրորդ անձի մը կը սպասէին եւ որովհետեւ ճաշի ժամանակ էր եւ խոհարարին աշկերտը կը սպասէր որ կերակուր պատուիրեն, մեր «ռեմոլ» (ըսթրլաճէի) փաստաբանը կը հարցնէ աշկերտին։

—Լեյլագը վեճնի՞ բիլավ վա՞ր մը։

Աշկերտը կմկմալով կը պատասխանէ.

—Մայր էֆէնտիմ, կիւվեճ բիլավը հէր վագթ օլմայ, պրա սբրա բիշիրիրիմ։

4. Խանութի մը վարձակալը որ խանվեճի էր, պայմանժամը լրանալուն, խանութէն ելլելու կը դժկամակի։ Գործը մեր փաստաբանին կ'երթայ։ Վերջապէս կը յաջողին նոր վարձակալի մը տալ խանութը։ Նոր վարձակալը առաջին անգամ խանութը հաստատուած օրը կը հանդիպի փաստաբանին, որ անոր կը հարցնէ,

—Նէ՞ եափտըն, էշեանը թաշըմը՞ մը։

—Եվէ՛թ, էֆէնտիմ։

—Է՛, մանկիրի նէ՞ եափտըն։

—Մըճիրի՛ ատ, սօզլա տէօքտիմ, կը պատասխանէ նոր խանութպանը, կարծելով որ խանվէճիին օճախէն մնացած ածուխի մանրուքներուն (հայերէն մճիր) վրայ է խօսքը։

Ս. ԴԱՒԻԹԵԱՆ

ՏԻԱՐՊԷՔԻՐԻ ԳՈՐԾԵՐ

ՏԻԱՐՊԷՔԻՐ, 18 Սեպտ.

Սեպտ. 11, հինգշաբթի օրը, Սեւերեկէն հասած հեռագիր մը հոնտեղ քաղաքս երեւան ելլելը կը յայտնէր, որուն ի պատասխան՝ տեղւոյս քաղաքապետական թիւրկը չուտով ճամբայ ելաւ, քոլէրայի ճարակման առաջքն առնելու համար։ Անմիջապէս 5 օրուան քարանթինա հաստատեցաւ Սեւերեկի ժամանումներուն դէմ։ Եւ ձեռք առնուած առողջապահական միջոցներուն չնորհիւ մենք զմեզ ապահով կը կարծէինք, մանաւանդ նկատի առնելով ամառուան անդրնիը եւ տրող ցուրտ օդը, սակայն չարաթ օրուընէ ըսկսեալ հոս ալ սկսաւ իր նախմիրները գործել՝ երկիւղ ազդելով Տիարպէքիրցիներուն, որոնք նախորդին թարմ դիւտատը տակաւին կը պահեն իրենց մարմնի մէջ։ Ուրֆայի ու Պիրէճիկի մէջ քոլէրան անյայտացած է, սակայն Հալէպէ առնուած նամակներէ կը տեղեկանանք թէ ընակչութեան մեծ մասը չորկակ պարտէզները պատսպարուած է՝ քոլէրայի արհաւիրքէն վերծ մնալու համար։

* * * Քազաքիս տրուեստից վարժարանին ի նպաստ վիճակահանութեան Ա. մրցանակը՝ 100 մէճիտ՝ չահող Պէտրի Պէկը նոյն հաստատութեան նուիրած է իր իրաւունքը։

* * * Վերջերս Տիարպէքիր ժամանեց Խարբերդաբնակ Տօքթ. Միքայէլ Ցակոբեանը՝ որուն ինքնութիւնը ժամանակաւ Մաւլեղ վարդապետ արդէն յայտնած է Ծաղիկի 493 եւ 499 թիւերով. վիշալը տեղս ժամանելէն ի վեր՝ յաջորդաբար ամէն կիրակի կը քարոզէ Բաղրեանցաց ժողովարանին մէջ Թրքախօս բարբառով։

Ասցեալ կիրակի տարօրինակ եղելութեան մը հանդիսատես եղանք։ հայ բողոքականի մը հիւանդութեան պատճառաւ աղօթել որոշուած էր, որպէս զի ընդմիջի առողջանայ, մինչ մեր բողոքական եղբայրները սկսան անոր հոգւոյն համար աղօթել, զարմանք ազդելով մեզ թէ յիշեալը առանց մեռնելու ինչպէս երկինք կ'առաջնորդեն զայն։

* * * Սեպտ. 14 Խաչվերացի կիրակի օրը տեղւոյս Առաջնորդ Տ. Եղեկիէլ Ծ. վարդապետը Ս. Սարգիս եկեղեցին երթալով պատարագեց եւ աւուր պատշաճի քարոզ մը խօսեցաւ. այս առթիւ Ս. Բեւեռն նուիրատուութիւններ եղան։ Պ.

Արտաքին Լուրեր

ՖՐԱՆՍԱ ԵՒ ԻՏԱԼԻԱ

Իտալիոյ բաղաւորին ու թագուհիին այցելութիւնը.— Տիժոնի մէջ.— Բանախօսութիւններ.— Բարիզի մէջ.— Ժամանում.— Արտաքին գործոց պատասխանատուին մէջ.— Իտալիոյ մէջ։

Տիժոն, 14 հոկտ.— Տիժոնէն սկսաւ Իտալիոյ թագաւորին ու թագուհիին պաշտօնական ուղեւորութիւնը Ֆրանսայի մէջ։ Արքայական կառախումբը ժամ 9.30 ին հասաւ Տիժոնի կայարանը։ Հեծեալ ու հետեւակ զինուորներ եւ ոստիկան–զինուորներ կը պահպանեն կայարան տանող բոլոր ճամբաները. անցուդարձը արգիլուած է. միայն պաշտօնատարները եւ մասնաւոր արտօնագիր ունեցող օրագրողները միայն կրնան անցնիլ։ Կայարանի ներքին մասը զարդարուած է ֆրանսական ու իտալական դրօշներով։ Զինուորական վաշտեր բարեւի կեցած են նուագածուներու խումբով մը։ Սրահի մը մէջ կը սպասեն քաղաքապետը եւ քաղաքային ու զինուորական պաշտօնատարներ։ Թիկ վերջը կը հասնի Տալլեթոյն զօրավարը, Մալարմէ ծովակալը եւ ուրիշ սպաներ որոնք Իտալիոյ թագաւորին ու թագուհիին հետեւորդ կարգուած են։ Երբ արքայական կառախումբը կայարան կը մտնէ, նուագածուները կը հնչեցնեն Իտալիոյ ու Ֆրանսայի ազգային երգերը։ Հազիւ թէ կառախումբը կեցած է, Վիքթոր Էմմանուէլ թագաւորը վար իջաւ եւ ձեռքը տարաւ իր սաղաւարտին որուն վրայ խոյր զարդ մակ մը կայ. յետոյ ինքնաւ թագուհին։ Տալլեթոյն զօրավարը ու միւսները եւ բոլոր պաշտօնատարները ներկայացուեցան թագաւորին որ ամէնուն ձեռքը սեղմեց։ Քաղաքապետը, Ֆրանսայի կառավարութեան անունով բարի գալուստ մաղթեց սա խօսքերով.

«Տէր, Հանրապետութեան կառավարութեան անունով զոր կը ներկայացնեմ. պատիւ ունիմ ողջունելու Ձեր Վեհափառութիւնը եւ բարի գալուստ մաղթելու այն պահուն երբ Ֆրանսական հողը կը մտնէ։ Թոյլատրութիւն կը խնդրեմ ներկայացնել քաղաքային եւ զինուորական իշխանութիւնները որոնք երջանիկ են կառավարութեան ներկայացուցիչին միանալուն համար։»

Վիքթոր Էմմանուէլ թագաւորը չնորհակալութիւն յայտնեց քաղաքապետին, յարելով որ մեծ հաճոյք կը զդայ Ֆրանսա եկած ըլլալուն համար։ Քաղաքապետը, Տիժոնի քաղաքին անունով, մաղթեց որ Նոցին Վեհափառութեանց ուղեւորութիւնը խիստ հաճելի ըլլայ։ Կառավարիչը գեղեցիկ ծաղկեփունջ մը մատոյց թագուհիին. ուրիշ մըն ալ Բոռիլիոն Մէտիթէրանէ Ընկերութեան կողմէ։ Թագաւորը ու թագուհին վարկեան մը տեսակցեցան իտալական պատուակալ հիւպատոսի մը՝ Պ. Մակոնիի տ'ինթիանոյի որ իրենց ներկայացուած էր։ Թագաւորը բարեւի կեցող զինուորներուն առջեւէն անցնելէ ետքը, թագուհիին հետ դնաց վանական սալոնին առջեւ, սպասելով մեկնելու ժամուն։ Այդ միջոցին տեսակցեցան իրենց ներկայացուած պանդոն անձնաւորութիւններու հետ։ Ժամ 9.45ին կառախումբը ճամբայ ելաւ, ուր կը դտնուէին նաեւ Բոռիլիոն–Մէտիթէրանէի վարչական Խորհուրդին նախագահ Պ. Տըրվիլիէ եւ տնօրէն Պ. Նոպլմէր որոնք ոսկի չբաղդամ մը պիտի մատուցանեն թագաւորին ու թագուհիին։ Վիքթոր Էմմանուէլ թագաւորը կը կրէ իտալական հեռաւոր գինուորներու զօրագործի հրամանատարի համազգեստը. իսկ թագուհին մոխրագոյն թաւիշէ չրջազգեստ մը սպիտակ բանուածքներով. ուսերէն վար կախուած կարապի փետուրէ մուշակ մը. մոխրագոյն «թոք» գլխարկ մը դրած է սպիտակ փետուրներով։

Բարիզ.— Առտուան պայծառ երկինքը օրուան համար գեղեցիկ օդ մը գուշակել տուած էր, բայց կէսօրէն ետքը հովը որ հարաւէն կը փչէր, սկսաւ խոշոր ամպեր մղել Բարիզի վրայ եւ երկինքը չուտով ամպռեցաւ։ Հակառակ ասոր՝ ժողովրդական խուռն բազմութիւն մը հաւաքուած էր Շան զ'Էլիզէի պողոտային, Արք–ը Թրիումֆ հրապարակին եւ Գու

պոտ ու քիչ մը դժվ։ Պուա-տը-ՊուլՅերի կայարանը, կանանչներու շրջանակի մը մէջ, չքեղապես զարդարուած է։ Մուտքին առջեւ ասահմանաւոր բարձրանդակ մը կարմիր ու ոսկեգոյն, տուներ, վրաններ, դրօշներ եւայլն։ Սրահին ներքին մասը զարդարուած է Կոպլէնի կապերտներով եւ թանիչէ ու մետաքսէ օթոցներով որոնք ոսկեթել ծոցեր ունին։ Առաստաղը ծածկուած է դեղին ու բաց դեղին օթոցներով։ Սմբողուութիւնը աքանչելի ներդաշնակութիւն մը կը կազմէ։ Ժամ 2ին կը սկսին հանրի պաշտօնական անձնաւորութիւնները եւ կայարանին շուրջը կը կենան, սպասելով նախագահին ժամանմանը։ Հետզհետէ կը ժամանեն նախարարապետ Պ. Բոնպ, նախարարները, խորհրդականները, Մեթլոյտին ու Երեսփ. Ժողովին առենապետները, Բարիզի կառավարիչ Ֆոր-Պիկէ զօրավարը, Սէնի կառավարիչը, ոստիկանութեան վերատեսուչը եւ թաղապետական ու նահանգային Մորուրդներուն առենապետները։ Կայարանին պարած տեսարանը անմկարագրելի է երբ Պ. ու Տիկին Լուպէ կը ժամանեն։ Ժամ 3ը անցած է։ Պուա-տը-Պոնլոնի պողոտային վրայ շարուած զինուորները բարեւի կը կենան եւ սպաները իրենց սուրերը կը հանեն բարեւելու համար։ Պ. Լուպէ ու տիկին Լուպէ կ'իջնեն քառաձի լանտոյէն եւ կ'երթան կայարանին ընդունելութեան սրահը՝ շրջապատուած նախարարներէն։ Կայարանին դուռունէն մինչեւ վագոնին կենալիք տեղը կարմիր կապերտ մը փռուած է։ Հանրապետական պահակները երկու կողմի վրայ կեցած են՝ համազգեստով։ Նախագահին կը հետեւին բազմաթիւ սպաներ եւ քաղաքային պաշտօնատարներ։ Ժամ 3.30ին արքայական կառախումբը կայարան մտաւ։ Մութ կապոյտ ներկուած է՝ իտալական ու ֆրանսական դրօշներով եւ իտալական զինանշանով զարդարուն։ Մոն-Վալերիէնէն հարիւր մէկ թնդանօթներ արձակուեցան։ Զինուորական թմբուկները դոռացին եւ փողերը հնչեցին։ Վիքթոր Էմմանուէլ թագաւորը իջաւ վագոն-սալոնէն։ Զօրավարի մեծ համազգեստ կը կրէ՝ սեւ սաղաւարտով, սեւ թիկնոցակով ու մօրթոյն տաքառով։ Կուրծքէն կախած է Պատոյ Լեգէոնի մեծ ժապաւէնը։ Ներկայ բոլոր անձնաւորութիւնները կը սպասեն գլուխին բաց եւ անշարժ, որպէս զի թագաւորը թագուհիին ձեռքէն բռնելով վար իջեցնէ վագոնէն։ Անոնց կը հետեւի Իտալիոյ արտաքին գործոց նախարար Մորին ծովակալը՝ պաշտօնական համազգեստով։ Երբ Պ. Լուպէ կը յառաջանայ, վագոնէն կ'իջնեն նաեւ թագաւորին հետեւորդները՝ արքայական տան նախարար Բանֆիօ-Վալիա զօրավարը, պալատական կառավարիչ Ճիանոթի կոմսը, առաջին թիկնապահ Պրուծաթի զօրավարը եւայլն։ Անոնց կը հետեւին Տիժոն գացող գիւանացի սպաները։ Պ. ու Տիկին Լուպէ կը յառաջանան դէպի Իտալիոյ թագաւորը ու թագուհին. անոնցմէ երկու քայլ առաջ կ'երթայ արարողապետ Պ. Մալլար եւ երկու քայլ ետքը Պ. Պ. Բոնպ ու Տէլքասէ։ Վիքթոր Էմմանուէլ թագաւորը ձեռքը կ'երկնցնէ Հանրապետութեան նախագահին որ ժպտելով կը սեղմէ։ Թագուհին ժպտելով կ'ողջունէ Պ. Լուպէն ու Տիկին Լուպէն։ Բանի մը խօսքեր կը փոխանակուին զոյգ արարողապետները միջոց կտրելու։ Դէմքերը ուրախութիւն կ'արտայայտեն եւ այդ չորս բարձր անձնաւորութեանց գլխաշարժումները նշանակալից են։ Ներկայացումները շատ սիրալիր են։ Մարին ծովակալը ու Պ. Տէլքասէ անմիջապէս կը բարձրանան մտերմօրէն խօսակցելու։ Թագաւորը ու թագուհին ու Տիկին Լուպէ կարմիր կապերտին վրայէն անցնելով կայարանին սրահին առջեւ կ'երթան։ Հոն Պ. Լուպէ թեւը կ'առնէ Էլենա թագուհին եւ թագաւորն ալ Տիկին Լուպէն։ Երեւ կարգի վրայ կեցած են քաղաքային ու զինուորական պաշտօնատարները, որոնք հիւրերուն կը հետեւին դէպի սրահը։ Թագաւորը նախարարներուն ձեռքը կը սեղմէ եւ թագուհին ժպտելով կ'ողջունէ անոնց իւրաքանչիւրը. ամէնքն ալ անոր առջեւէն կ'անցնին։ Թագուհին չատ չնորհալի է։ Եռտոյ թագաւորը ու Պ. Լուպէ կը բազմին քառաձի դեղնցիկ կառք մը։ Մօտը դասուած ունէին եւ պողոտաներէն «կեցցէ՛»ներու որոտում մը կը սկսի։ Թագաւորը կ'ողջունէ։ Թագուհին ու Տիկին Լուպէ երկրորդ կառքին մէջ կը բազմին։ Նուագածուները Իտալիոյ ազգային երգը կը հնչեցնեն։ Դրօշները կ'ողջունեն։ Այդ ժամանումը յիւտի տպաւորիչ է եւ աքանչելի արդիւնք մը կ'ունենայ։ Զօրահանդէսը հնծեանները կը չրջապատեն կառքերը եւ արքայական թափորը ճամբայ կ'ելլէ դէպ ի արտաքին դրօշոց պաշտօնարանը։ Հոն հեռուէն կ'իմացուին նուագածութիւնները, ձայները հեղդեղուած կը մտնեն, մեծ շաչիւն կը սկսի ամբոխին մէջ։ Նախ կը ժամանէ ոստիկանութեան վերատեսուչ Պ. Լէրին լանտոյով մը եւ պաշտօնական համազգեստով։ Կը մտնեայ արքայական թափորը, զինուորական թմբուկները կը գոռան եւ փողերը կը հնչեն. նուագածուները կը նուագեն Իտալիոյ ազգային երգը։ Նոյն պահուն իտալական դրօշը կը պարզուի արտաքին գործոց պաշտօնարանին վրայ որ չորս օրուան համար արքայական պալատ մը եղած է։ Մեծ գաւիթին մէջ Պ. ու Տիկին Լուպէ հրաժեշտ կուտան Իտալիոյ թագաւորին ու թագուհիին եւ իսկոյն կ'ելլէ կը դառնան։ Հիւրերը կ'երթան իրենց յատկացուած յարկերը։ Ժամը 5ին Էլիզէ պիտի երթան այցելութիւն տալու Պ. ու Տիկին Լուպէի։

Միաւն.—Այս տեղի ֆրանսական առեւտրական սենեակին նախագահը՝ Պ. Պոնիրան, երէկ, Հռոմի ֆրանսական դեսպանին հեռագիր մը ուղղեց՝ յայտնելով առեւտրական նոյն սենեակին ու ֆրանսական գաղթականութեան երախտագիտական զգացումները՝ Իտալիոյ թագաւորին Բարիզ ուղեւորելուն առթիւ որ կը նուիրագործէ լատինական միութիւնը եւ որ գլխաւորապար անոր արդիւնքն է։ Բաղաքապետին նախագահութեամբ ուրբ հարիւր հոգիանոց սեղան մը պիտի տրուի՝ այդ երջանիկ դէպքը տօնելու համար։

Հռոմ.—Իտալիոյ լրագիրները ընդարձակ յօդուածներ կը հրատարակեն Բարիզի մէջ Իտալիոյ թագաւորին ու թագուհիին ի պատիւ տրուելիք հանդէսներուն համար։ Ամէնքն ալ մեծ հաճոյութեամբ կը խօսին։ Բոբոլո Ռոմանօ կ'ըսէ թէ թագաւորը ու թագուհին Ֆրանսայի հանրապետութեան նախագահին կը տանին ողջոյնները լատին անդրանիկ քրոջ որ երջանիկ է վայելով թիւրիմացութեանց չրջանը՝ ցաւալի ու վնասակար երկու երկիրներուն համար ալ։ Նոյն թերթը կը յարէ թէ այսօրուան դէպքը պայմանադրական այցելութեանց սահմանէն կ'ելլէ եւ քաղաքական ճշմարիտ կարեւորութիւն մը կը ստանայ։ Կէս-պաշտօնական Բաքիքպակ մեծ ուրախութեամբ կ'ողջունէ Բարիզի մէջ կատարուող բարեբաստիկ իրողութիւնը եւ կը յարէ.— «Ամիկա միշտ պիտի ամրապնդէ Իտալիան ու Ֆրանսան միացնող եղբայրական բարեկամութեան կապերը։ Խաղաղութիւնն է որ այսօր կը հռչակուի մեծափառ ու փառաւոր մայրաքաղաքին մէջ՝ աշխարհի ամէնէն քաջարի ազգին։ Կեցցէ՛ Ֆրանսա. Կեցցէ՛ Իտալիա։»

ԱԳՆԵԼԻԱ ԵՒ ՖՐԱՆՍԱ

Իրաւարարութեան դաշնադրութիւնը.— Ստորագրուած պատճէնը։

Լոնտոն, 14 հոկտ.—Անգլիոյ արտաքին գործոց նախարար Լորտ Լանստաուն եւ Լոնտոնի Ֆրանսական դեսպան Պ. Բանպոն, այսօր ստորագրեցին հետեւեալ պայմանագրութիւնը.

«Ֆրանսական Հանրապետութեան կառավարութիւնը եւ Նորին Բրիտանական Վեհափառութեան կառավարութիւնը, որոնք ստորագրած են Լա Հէյի մէջ 1899 յուլիս 29ին կնքուած կանոնագիրը՝ միջազգային վէճերը խաղաղաբար կերպով կարգադրելու համար,

«Նկատելով որ այդ պայմանագրութեան 19 դ. յօդուածով պայմանագիր բարձր կողմերը իրենց վերապահած են համաձայնութեանց կնքելու՝ իրաւարարութեան դիմելու համար այն ամէն պարագաներու մէջ, որ կարելի նկատուի անոր դիմելու.,

«Արտօնած են ստորագրելու՝ երը սահմանադրութիւնները սահմանելու.

Յօդուած Ա.— Պայմանագիր երկու կողմերուն միջեւ եթէ իրաւաբանական եւ կամ անոնց միջեւ գոյութիւն ունեցող դաշնադրութեանց մեկնութեանը առթիւ վէճեր ծագին, եւ եթէ դիւանագիտական ճամբով լուծել կարելի չըլլայ, պիտի ներկայացուի 1899 յուլիս 29ին պայմանագրութեամբ Լա Հէյի մէջ հաստատուած իրաւարարական միայուն ատեանին՝ պայմանաւ, սակայն որ, երկու պայմանագիր պետութեանց ո'չ կենսական շահերը եւ ոչ ալ պատիւը ու անկախութիւնը խնդրոյ առարկայ ըլլան. նաեւ ուրիշ տերութիւններու ալ շահերու չդպչին։

Յօդ. Բ.— Ամէն մասնաւոր պարագայի մէջ պայմանագիր բարձր կողմերը, իրաւարարական միայուն ատեանին դիմելէ առաջ, մասնաւոր իրաւախոնարհութեան գիր մը պիտի ստորագրեն՝ բացորոշելով սահմանելով վէճին առարկան, իրաւարարներու իրաւասութեանց սահմանը եւ իրաւարարական դատարանին կազմութեան վերաբերեալ երկրորդական պարագաները ու անոր գործելու եղանակը։

Յօդ. Դ.— Ներկայ կարգադրութիւնը կնքուած է հինգ տարուան համար՝ ստորագրութեան օրէն սկսելով։

Պ. ԶԷՄՊԼԷՆԻ ԴԻՄ

Լորտ Ռոզպերի բանախօսութիւնը.— Անընդունելի ծրագիր.—Դանիինին ստղղուած խօսքեր։

Լոնտոն. 13 հոկտ.— Լորտ Ռոզպերի, ազատական նախկին դաշիին պետը, այս երեկուն կարեւոր բանախօսութիւն մը արտասանեց Շէֆիլտի մէջ։ Այդ ճառը անոր համար մեծ կարեւորութիւն ունի, որովհետեւ Լորտ Ռոզպերի, վերջին տարիները քաղաքական կեանքէ հեռու ապրելուն, մեծ ժողովրդականութիւն կը վայելէ ամբողջ երկրին մէջ։ Լորտ Ռոզպերի քննադատեց, դատապարտեց, հերքեց Պ. Զէմպրլէնի մաքսային ծրագիրը, ինչպէս նաեւ Պ. Պալֆուրի ու իր դաշնակիցներուն փոխադարձութեան քաղաքականութիւնը, եւ բացորոշ կերպով յայտարարեց թէ մաքսապատութեան ընդունելութիւնը երկրին անկումը առաջ պիտի բերէ։ Լորտ Ռոզպերիի պէս զգուշաւոր, չափաւոր եւ խիստաուն պահպանական մարդու մը այս խօսքերը անխուսափելի կերպով խորտակած պիտի ըլլան մաքսապատներու կարծիքին վրայ։ Աւանիկ մէկ քանի հատուածներ այդ բանախօսութենէն.— Լորտ Ռոզպերի կ'ըսէ թէ Պ. Օսթէն Զէմպրլէն, երկրամասի նոր նախարարը իր հոր մաքսապատ քաղաքականութիւնը նոր դասի մէջ առաջ տանելու գործը ինքնստանձնած է։ Պ. Պալֆուր պարզապէս կը սպասէ որ թափորի միտքերը վերադառնայ, ձիթենի մը ճիւղը ձեռքին մէջ։ Պէտք է որ կառավարութիւնը Խարդրդարանին առջեւ պարզէ իր քաղաքականութիւնը. եթէ կ'ուզէ աւելի լիազօր իշխանութիւններ ունենալ, նկատելով որ կառավարութիւնը իր ունեցած իշխանութիւնը ի գործ դրած է, Խորհրդարանը չպիտի ուզէ՝ նոր իշխանութիւններ տալ անոր։ Մինչեւ հիմա Պ. Զէմպրլէնի քաղաքականութիւնը կը կայանայ վարկաներու եւ ենթադրութեանց մէջ։ Լորտ Ռոզպերի կը հերքէ Պ. Զէմպրլէնի խոստումներէն մէկ քանին եւ կ'ըսէ թէ Անգլիոյ պէս վաճառականական մեծ երկիր մը պէտք չէ իր առեւտրական շահերը տակնուվրայ ընէ՝ պարզ ենթադրութիւններու վրայ հիմնուելով։ Լորտ Ռոզպերի իր գոհունակութիւնը կը յայտնէ Պ. Զէմպրլէնի արտաքին գործոց նախարար Լորտ Լանստաուն համար, քանի որ անիկա ըսած է թէ կը սիրէ հարուած հարուածի վրայ տալ (Ծափահարութիւններ)։ «Այս նոր սակայնցը, ըսաւ Լորտ Ռոզպերի, պիտի նեղացնէ Ֆրանսան եւ գժուարութիւններ առաջ պիտի բերէ Ռուսիոյ հետ, ու սեւակ մը առեւտրական պայքար՝ Մ. Նահանգ հետ։ Չեմ կրնար ըսել թէ այդ հեռանկարները ինծի կը պատճառեն այն գոհունակութիւնը զոր կը ներշնչեն այս նոր Աւստրալիոյն առաքեալներուն։ Կրնամ անկեղծօրէն յայտարարել թէ Մ. Նահանգներու, Ֆրանսայի եւ Ռուսիոյ հետ նուազ նպաստաւոր յարաբերութիւն ունենալու հեռանկարը ընաւ զիս չի թեւադրեր հեռեւելու այդ արկածալից նոր քաղաքականութեան (Ծափահարութիւններ)։» Եթէ Պ. Զէմպրլէնի Աւեստարանը գործադրուէր, Անգլիա կատաղի պայքարի մը պիտի բռնուէր ամբողջ աշխարհի հետ։ Պէտք է այդ քաղաքականութեան հետեւիլ, իսը ուսումնասիրութենէ ու գաղթավայրերու հետ խորհրդակցելէ յետոյ միայն (Ծափահարութիւններ)։ Լորտ Ռոզպերի կը խնդրէ Պ. Զէմպրլէնէն ապացուցանել սա երեք բաները. 1. Թէ ազատ փոխանակութիւնը չէ ապահոված երկրին բարգաւաճումը։ 2. Թէ ցոյց տրուած դարմանը չարիքէն աւելի յոռի չէ։ 3. Թէ Ծրագիրը պիտի ձգտի աւելի սերտ կերպով ամրապնդելու երկրին զանազան մասերը։ Բնաւ ապացոյցի պէտք չկայ թէ Պ. Զէմպրլէնի մաքսային առաջարկները իրենց նպատակին հասնին։ Լորտ Ռոզպերի կարծիքով, ազատ փոխանակութիւնն է որ թագաւորութիւնը յաջող արդիւնքներ տուած է, մինչ մաքսապատութիւնը անկման կ'առաջնորդէ երկիրը։

ՌՈՒՍԻԱ ԵՒ ՃԱՊՈՆ

Հերհուլ պատերազմի տարածայնութեան։—Բարիզի ճաբոնական դեսպանատան հեռագիրը.—Լոնտոնի ճաբոնական դեսպան Ինի եւ Պ. Հէյի հեռեւմը։

Բարիզ, 14 հոկ.—Ռուսիոյ եւ Ճաբոնի միջեւ մօտակայ պատերազմի մը մասին հերքումներ կը հանին ամէն կողմէ։ Նոյն իսկ կը հերքուի Մանդաժիոյի գրառումը Ճաբոնեաց կողմէ։ Ծովակալ Ալէքսիէվ կը հեռագրէ թէ ճաբոնական զօրքեր ցամաք չեն ելած Բորէայի մէջ։ Բարիզի ճաբոնական դեսպանատունը Թոքիոյէն սա հեռագիրը հաղորդած է մամուլին։

«Մանչուրիայեն եւ Բորկական խնդրոյն նկատմամբ կատարուած բանակցութիւնները Ճաբոնի եւ Ռուսիոյ միջեւ՝ իրենց կանոնաւոր ընթացքին կը հետեւին, եւ ոչ մէկ բան կանխատեսել կուտայ խզում մը երկու երկիրներուն միջեւ։ Հետեւաբար արտաքսմանի մէջ տարածուած բոլոր վրդովիչ լուրերը անհիմն են։»

Լոնտոնի ճաբոնական դեսպանն ալ հեռագիր մը ստացած է Թոքիոյէն, որով կը հաստատուի թէ վրդովումի պատճառ չկայ բնաւ։ Մ. Նահանգաց արտաքին գործոց նախարար Պ. Հէյ ալ, երէկ, Ուաշինկթընի մէջ կը յայտարարէր թէ Ռուսիոյ եւ Ճաբոնի միջեւ կատարուած բանակցութիւնները լաւ ճամբու մէջ են եւ խաղաղասիրական լուծում մը յուսալի է։

ԱՐԵՒՈՒՆ ԲԻԾԵՐԸ

Խոշոր բիծ մը.—Կանոնաւոր պարբերական օրջան.—Փոքրիկներու ու արեգակին բիծը։

Արեգակը գործունէութեանը վրայ է նորէն։ Անագին բիծ մը նշմարուեր է հոկտ.ին։ Նանթէրի դիտարանէն Պ. Բէնիէի կարծիքով՝ ամէնէն խոշոր բիծերէն մէկն է որ տեսնուած ըլլայ երկար ատեն է ի վեր։ Սեւցած ապակիով կը տեսնուի այդ բիծը։ Պէտք է ըսել որ արեգակի գործունէութիւնը անհաստատ է։ Պարբերական կանոնաւոր չրջանը 11էն 13 տարի է։ Այս ժամանակամիջոցին՝ արեգակի գործունէութիւնը իր առաւելագոյն կամ նուազագոյն աստիճանին մէջ կը գտնուի։ Ատենէ մը ի վեր այդ կանոնաւորութիւնը հաղուադէպ է։ Ընդհակառակ աւելի գործունէութիւն ցոյց կուտայ արեգակը։ Այս տարի մարտին անոր բիծ մը տեսնուեցաւ արեգակի վրայ, զուգադիպելով տիրող անկանոնաւորի մը։ Պուրմի արբայ Մորոն փոթորիկներ ու մագնիսական վրդովումներ կը գուշակէ։ Վերջերս պատահած մեծ փոթորիկներ ալ անման չեն արեգակի բիծի կազմութեան մէջ։

ԵՐԷԿՈՒԱՆ ՀԵՌԱԳԻՐՆԵՐ

ԻՏԱԼԻՈՅ ԹԱԳԱՒՈՐՆ ՈՒ ԹԱԳՈՒՀԻՆ ԲԱՐԻԶԻ ՄԷՋ

ԲԱՐԻԶ, 17 հոկտ.—Այս առտու Իտալիոյ թագաւորը ու Պ. Լուպէ Ռամպույէ գացին եւ հոն դղեակին մէջ ճաշեցէ եւ ետքը մինչեւ իրիկուան ժամ 4 որսորդութիւն կատարեցին։ Վիքթոր Էմմանուէլ թագաւորը եւ Պ. Լուպէ Բարիզ վերադարձան։ Ժամ 7½ին երբ Իտալիոյ թագաւորը ու թագուհին կը պատրաստուէին Էլիզէ երթալ, Հանրապետութեան նախագահին կողմէ ի պատիւ իրենց տրուած հացկերոյթին ներկայ գտնուելու, անհուն թափօր մը չանգնացութիւն կատարեց ի պատիւ նոցին Վեհափառութեանց։ Նոյնպէս ոգեւորութիւն մը կատարուեցաւ։ Թափօրը երկու քիլոմէթր երկայնութիւն մը ունէր։ Վաղը Վէրսալէի մէջ զօրանդէս մը կատարուելէ ետքը Իտալիոյ թագաւորը ու թագուհին իրիկուան պիտի մեկնին։

—Նախարարապետ Պ. Բոնպ, այսօր, ժամու մը չափ խորհրդակցեցաւ Իտալիոյ արտաքին գործոց նախարար Մորին ծովակալին հետ, որ յետոյ տեսակցեցաւ Ֆրանսայի պատերազմական նախարար Անտրէ զօրավարին հետ։

—Իտալիոյ թագաւորին ու Տիկին Լուպէ այցելեցին Լուվրը. մեծ խանդավառութեամբ ողջունուեցան ժողովուրդին կողմէ։

—Օրէրայի պողոտային եւ Թէաթր-Ֆրանսէի վաճառականներու սէնտիքան ուղերձ մը պիտի մատուցեն Իտալիոյ թագաւորին եւ թագուհիին։ Այդ ուղերձը որ իր պարարանին մէջ դրուելուն 60 սանթիմէթր երկայնութիւն եւ 80 լայնութիւն ունի, Զ. դարուն կոթիք-լոմպարդական ոճով պատրաստուած է։ Երեք դէմքերով կը ներկայացնէ Ֆրանսայի ու Իտալիոյ միութիւնը։ Իտալիան ներկայացնողը, Սաւուայի դինանշանով զարդարուն գաշտ մը վրայ բազմած է. երկու թեւերը կ'երկարէ դէպի Ֆրանսա՝ բարեկամական ձեւով մը։ Պատմութիւնը, գաշնակցութիւնը առնելու, իր գիրքին մէջ կ'արձանագրէ այդ յիշատակելի այցելութեան թուականը։ Աջ կողմը, մագաղաթին ճակատը, կայ ոսկի չքդրամ մը, որ Իտալիոյ թագաւորին ու թագուհիին պատկերները կը ներկայացնէ։ Ատոր տակը կայ ձօրը սակէս։

«Առ Նոցին Վեհափառութիւնները՝ Իտալիոյ թագաւորը ու թագուհին, անոնց այցելութեանը առթիւ առ Ֆրանսական Հանրապետութեան նախագահը։ Օրէրայի պողոտային վաճառականներու սէնտիքան յարգանօք բարի գալուստ կը մաղթէ բարեկամ ազգին վեհապետներուն։ Ջերմագին մաղթ նպներ կ'ընէ անոնց եւ Իտալիոյ երջանկութեանը համար. նաեւ անդրդուելի բարեկամութեանը համար երկու լատին քոյրերու։»

Ստորագրած են սէնտիքային դիւանին անդամները։ Ուղերձը պիտի դրուի մօտի կանաչ մարքէնէ պատրաստի մը մէջ, որուն մէջտեղը կայ Իտալիոյ զինանշանները, չորս ծայրերը R. F. գիրերը՝ այսինքն Ֆրանսական Հանրապետութիւն, եւ թագաւորին ու թագուհիին անուններու սկզբնատառերը իրարու մէջ անցած Ա. եւ Մ։ Պատուանշանի մեծ ժապաւէնովը։ Պատարանին ներքին մասը ծածկուած է սպիտակ թաւիշով ու անդուսով ոսկեզոյն զարդերով։

— Պ. ու Տիկին Վալտէք-Ռուսոյի ներկայութիւնը, հոգեկրթի պատուն, չատ գիտուեցաւ. վասն զի իրենք նախկին նախարարապետ ներկ. էր. նաեւ Պ. Պ. Մէլին, Պրիսոն, Ժորէս, Լոքրուա եւայլն։ Հացկերոյթէն ետքը Վիքթոր Էմմանուէլ թագաւորը տեսակցեցաւ Պ. Վալտէք Ռուսոյի, ծերակոյտի ու Երեսփ. Ժողովի ատենապետներուն եւ ուրիշ անձնաւորութեանց հետ։

—Թատերական ներկայացման պահուն Իտալիոյ թագուհին հաւած էր սպիտակ անդուսէ չրջազգեստ մը՝ Պրիւսէլի ժանակներով եւ ոսկիէ ու արծաթէ զարդերով. նաեւ մարգարիտներով։ Շրջազգեստին քղանցքը երկու մէթր երկայնութիւն ունէր՝ ոսկիով եւ արծաթով բանուած։ Գլուխը դրած էր սեանակուռ վառսակալ մը։ Մանեակ մը դրած էր երեք կարգ մարգարիտներէ. կուրծքին վրայ ալ ադամանդեղով չրջապատուած զմրխտէ քաղ մը։ Տիկին Լուպէ Այանոնի չղարշէ չրջազգեստ մը հագած էր՝ վալանսիէնոներով զարդարուած։

Վիէննա.— Հոֆ-գուրկի մէջ Պելգիքայի թագաւորին ի պատիւ տրուած հացկերոյթին ատեն Ցրանց Եսէֆ կայսրը բաժակաճառ մը արտասանեց, յայտարարելով որ իր հիւրին այցելութիւնը կը նկատէ բարեկամութեան իրրեւ նոր նշան մը եւ երկու վեհապետներու ու երկիրներուն միջեւ եղած բարեկամութեանց իրրեւ նոր ապացոյց մը։ Պելգիքայի թագաւորը պատասխանելով, յայտնեց թէ անդրդուելի կերպով կապուած է Ցրանց Եսէֆի կայսեր. նաեւ դոհունակութիւն յայտնեց երկու վեհապետներուն եւ երկու երկիրներուն միջեւ եղած բարեկամ յարաբերութեանց համար։

— Կէս օրէն ետքը Լէոբոլտ թագաւորը այցելութիւն տուաւ Վիէննայի ամերիկեան դեսպանին եւ արտաքին գործոց նախարար Կոլուխովսքի կոմսին։

ՊԻԼԻՐԱՏ.— Աքուրլինան ընդունեց գահաժառանգին իրրեւ պատասխան տրուելիք ուղերձը որուն բանակին վերաբերեալ մասը ասպէս փոխուած է.—«Աքուրլինան համոզուած է որ բանակը, ներքնապէս հաստատուն եւ համախմբուած գահուն չարէլը, պիտի պատասխանէ թագաւորին ու երկրին կողմէ իր վրայ դրուած յոյսին՝ իրրեւ երկրին պաշտպանութեան եւ բարեկարգութեան ու օրինաւորութեան երաշխաւորութեան գործիքը։»

ԲԵՆԵՐՍՊՈՒՐԳ.— Նավոյթ Վրեմիա, ընդարձակ յօդուածի մը մէջ, կ'ըսէ թէ Ճարտնի լրագիրներուն պատերազմասիրական չեւը կարելի է արդիւնք համարել օտար ազգերուն ամենց որոնք չան ունին Ռուսիոյ համար վտանգաւոր խառնուրդութիւններ առաջ բերելու։ Ծայրագոյն Արեւելքի մէջ, բայց թէ ռուս քաղաքականութեան սկզբունքը միշտ կը կայանայ Զինու եւ Բորէայի անկախութեան ամբողջութեան պահպանութեանը մէջ, եւ թէ Ռուսիա միակ նպատակ ունի զարգացնել մինչեւ հիմա անմատչելի մնացած երկիրներուն վաճառականութիւնը եւ քաղաքակրթութիւնը։

ԲԱՐԻԶ.— Ցունասանի թագաւորը Բեռերսպուրգ կ'երթայ եւ Վիէննայի ու Բարիզի ճամբով Աթէնք պիտի դառնայ։

—Անգլիոյ առեւտրական ընկերակցութեանց երկու հարիւր պատուիրակներ Բարիզ կուգան։ Առեւտրական նախարար Պ. Թրուլեոյի նախագահութեամբ հացկերոյթ մը պիտի տրուի ի պատիւ անգլեւ-ֆրանսական համաձայնութեան։

Նեմրիի Լուրեր

ՊԱՇՏՕՆԱԿԱՆ.— Վէզիրութեան ատենի արուեցաւ Մէհմէտ Ալի փաշայի, եղբայր Եգիպտոսի Խիվ Ապպաս Հիլմի փաշայի։

—Եւմտական Խորհուրդին անդամ անուանուեցաւ Հանրային Պարտքի քննիչ Թունկը Նավէր փաշա, որուն յանձնուեց Զիեա Ֆարիզ պէյ։

—Իտրիէի նահանգին Ախթէրոյը գաւառակին գայմագամ անուանուեցաւ Օնորիի նախորդ գայմագամ Հիւսէին Հիւսնի էֆ.։ Այդրնի նահանգին Դրդգաղաճ գաւառակին գայմագամ անուանուեցաւ Էլմալրի գայմագամ Ալի պէյ, որուն յաջորդեց Արճէլի գայմագամ Մէհմէտ Թեւֆիկ պէյ։

—Հաճրի գաւառակին գայմագամի օգնական անուանուեցաւ Միւրիֆիթի գայմագամի օգնական Բրդա էֆ.։

— Երկրորդ կարգի Օսմանիէ պատուանշան տրուեցաւ Թնդանօթաձիգի խուզարկութեանց դիւանին տեսուչ Մէհմէտ Աթքի պէյի։ Երկրորդ կարգի Մէճիտիէ Թրիէնթէի օսմ. ընդհանուր հիւպատոս Զալի էֆ.ի։ Երրորդ կարգի Օսմանիէ՝ Սիթքոլմի մէջ Օսմ. Պանքային ներկայացուցիչ եւ Բրլնի Սքանտինաւիա պանքային առաջին տնօրէն Պ. Իվար Բալմի։

—Երրորդ կարգի Մէճիտիէ Օրթագիւղի ատագերեց Տ. Սահակ քահանայի։

—Հիճազի եկեղեցիին ոսկի չքդրամ՝ Պիթլիսի կուսակալ Հիւսնի պէյի։ Լիազարի արծաթ չքդրամ՝ Էնկիւրիի նահանգին հաշուակալութեան դիւանին ծախքերու արձանագրիչ Գրիգոր էֆ.ի, քարտուղար Վիէն էֆ.ի եւ թաղապետական բժիշկ Վասիլաքի էֆ.ի։

—Արմենակ չաղաւ՝ Կինճ գաւառին կառավարիչի օգնական Յակոբ էֆ.ի ինոջ՝ Տիկին Թաթինայի։

ՄԻՐԱՃ ԿԻՃԷՍԻ.—Երկկ գիւղ կատարուեցաւ Միրաճ Կիճէսիի ոսոր։ Բոլոր մզկիթներու մինարէները կանթեղներով զարդարուած էին։ Ազօթքներ կատարուեցան եւ բարեմաղթութիւններ եղան Վեհ. Սուլթանին համար։

—Կայս. Պալատան Զիթ քէօչկին մէջ կրօնական արարողութիւններ տեղի ունեցան եւ Վեհ. Սուլթանին համար բարեմաղթութիւններ եղան։ Ներկայ էին Վեհ. Սուլթանը, նախարարներ ամանք եւ պալատական պաշտօնատարներ։

—Երկկ իրիկուն Համիտիէ մզկիթին բակին մէջ դրամական պարգեւներ բաշխուեցան աղքատներուն։

—Քաղաքապետութիւնը մասնաւորապէս պատրաստուած սիմիտներ մատոյց կայս. Պալատ։

—Այսօր բոլոր նախարարները եւ բարձրաստիճան պաշտօնատարները կայս. Պալատ կ'երթան իրենց շնորհաւորութիւնները մատուցանելու։

ՊՈՒԼԿԱՐ ԱՒԱԶԱԿՆԵՐԸ.— Սեպտ. 26ին Թրբնովայի հիւսիսային արեւելեան կողմը Թիմոքովի ագարակին մէջ զտնուող աւազակները իրենց զէնքերով ձերբակալուեր են։

—Կայս. զինուորները բնաջինջ ըլլեր են այն աւազակները որոնք սեպտ. 24ին Մուսաքէօյի վրայ յարձակիլ ուզած էին եւ սեպտ. 26ին ալ Բէյշեղիրլիք գիւղին մէջ ջաղացքի մը վրայ։

—Կորինչովայի կողմերը տասը եւ Զուանիչթէի Պուլկարեանին մէկ հոգի իրենց զէնքերով ձերբակալուեր են։ Դրազանի Սարբանար դիւղախումբին մօտ թափառող աւազակ մը ձերբակալուեր է։

— Օթրիէն Գուրանիչէ Տալմի ազդեցութեամբ ղրկուած կայս. զինուորներու գումարտակը, այդ տեղերու անասուններուն մէջ խուզարկութիւն կատարած ատեն, բնաջինջ ըլլեր է աւազակի երեք խումբեր որոնց նոյն անասուններուն մէջ, երկրորդը՝ Պիրճանի կիրճին մէջ, ուլեներուն վրայ խուզարկութիւն կատարած ատեն, ապատամներու մէջ եւ երրորդն ալ Վայրինչկի չրջակայ Իլնաներուն վրայ։

— Աւազակներէն չորս հոգի Տարսվայի մէջ անձնատուր եղեր են եւ երեք հոգի ալ Վէչիքքան գիւղախումբին մէջ։

— Բրբլովայի Բաշատիք ու Գլիտէք գիւղերուն մէջտեղը, անասուններուն մէջ պահուտուած չորս աւազակներ ձերբակալուեր են, կոտրէվէ գիւղին չրջակայքը՝ 3, Զիրինէ գաւառակին Գրինթ գիւղի մէջ՝ երկու եւ Լիքէի ձորին մէջ ալ չորս։

— Օնբի գաւառակին Սարոկա գիւղախումբին Լէյան գիւղին ժողովուրդին եօթը հոգի իրենց զէնքերովը անձնատուր եղեր են։

— Պրէնանի, Վէլմէի ու չրջակայ գիւղերու ժողովուրդին երկու հարիւր լիսուն հոգի ջրանցքին մօտերը տեսնուելով, իրենց գիւղերը վերադարձուեր են։

— Բաղլբէի չրջանակին մէջ գտնուող Նէտապրոմինքա, Կոտէվէ, Տրակիրիչ եւ Պալա ու Զիյր գիւղերու ժողովուրդն ալ իրենց տեղերը կը վերադառնան։ Մաքալիսի գիւղի պուլկար ժողովուրդին տասնըեօթը հոգի ալ իրենց գիւղերը վերադարձեր են։

— Դրբդգիլիսէի կառավարիչը ծանուցած է թէ՝ Պապայի Աթիք գաւառակին Թաքուզ Օյուզ պուլկարական գիւղին ժողովուրդին Գուլէօղլը Բանիթանին, որ փախստական կը պտտէր, մեռած գտնուեր է նոյն գիւղին եւ պուլկարական ինճէ գիւղին մէջտեղը ուռենիներու մէջ։ Ատոր թեւին վրայ փակ մը կար՝ ցոյց տուող թէ քսիլիթէին կը վերաբերի։ Գտնուած ծառէ մըն ալ երկաթէ չրջանակէ մը կախուած էր. ատկէ կը նեսնի թէ իր ընկերներուն կողմէ սպանուած է։

ԿԱՑՍ. ՇՆՈՐՀ.— Էտիրնէի գաւառական թերթը կը ծանուցանէ թէ վեհ. Սուլթանը բարենճած է տասը հազար անձերէնոց եւ նոյնքան բանկան ու տասնամեայ չնորհել Բ. զորաբանակին զինուորներուն։

ԱՄՍԱԹՈՇԱԿ.—Եպարքոսական պաշտօնագիր մը ծանոյց եւմտական նախարարութեան՝ ամսաթոշակ մը յատկացնել Բաքնէ գիւղին ոսոիկան-զինուոր Երկկի մօրը ու երկու զաւակներուն։ Այդ անձը աւազակներու կողմէն սպանուած է։

ՀԵԼԼԷՆ կառավարութիւնը, կ'ըսէ Մոնիթեօր., տասը հազար տրամի զրկեց Էտիրնէի հելլենական հիւպատոսին՝ յոյն կարօտեալներու բաշխուելու համար։ Հելլէն կառավարութիւնը 150,000 տրամ

ՀԻՆ ՆԱՄԱԿՐՈՇՄՆԵՐԸ կարգի դնելու պաշտօն ունեցող յանձնաժողովը Փաղեանցին մէջ պիտի գումարուի։

ՀՐՇԵՂ ԽՈՒՄԲԵՐ. — Կայս. Իրատէ մը հրամայեց հրշէջ խումբեր կազմել Բուլգարիի նահանգներուն եւ գիւղախումբեր կեդրոններուն մէջ։

ՊՐՈՒՍԱՑԻ կուսակցութիւնը նկատելով որ քաղաքը բերուած անոյշ ջուրուն մէջ օտար նիւթեր խառնուելով, հիւանդութիւններ առաջ կը բերեն, տեղեկագրեց Բ. Դրան՝ երկաթ խողովակներ չունենալ եւ ծախքին համար խոզակի բերքէն հինգ տարի հարիւրին մէկ առնել։ Պետական Խորհուրդը անընդունելի դատեց այդ առաջարկութիւնը, վասն զի տարիներէ ի վեր եղած ջանքերու շնորհիւ այդ արհեստը գոհացուցիչ վիճակի մէջ է, որով կարելի չէ անոր տասանորդին վրայ յաւելում մը ընել։ հետեւեալ խոզակներուն չինութեան համար ուրիշ միջոց մը գտնելու է։

ԶԲՕՍԱՆԵՐԶԻԿՆԵՐ. — Արկոնոթ զբօսանաւը, ուր կը գտնուին 84 անգլիացի զբօսաշրջիկներ, երէկ, Պոլսոյ Նաւահանգիստը ժամանեց եւ քիչ մը կենալէ ետքը ճամբայ ելաւ դէպի Տրապիզոն, Պաթում ու Օտեսա։ Վերադարձին քանի մը օր պիտի մնայ Պոլսոյ նաւահանգիստին մէջ եւ յետոյ Նարոլի պիտի ուղեւորի։

ՏՈՒԹ. ԼՈՒԻՋԻ ԷՖ. անօրէն կարգուեցաւ Գումարանի մաքրանոցին։

Բ. ԴՐԱՆ մատուցուած ծրագրով մը առաջարկուեցաւ, Հիճազի երկաթուղիի շինութեան ծախքին իրրեւ նպաստ, նախնական վարժարաններէն տրուելիք վկայականներէն հինգ դրուշ առնել, Բիւլաթիէներէն տասը եւ բարձրագոյն վարժարաններէն ալ քսան։ Նաեւ այս վերջիններուն շրջանաւարտները երբ ուսուցիչ կարգուին, անոնց տրուելիք գրութիւններէն ալ տասը դրուշ առնել։

ԹՈՒԹԱՒԻ ԴԱՑՄԱԳԱՄԸ.— Մայիս-մաթ կ'իմանայ թէ իմացուելով որ Թուրթագի գայմագամ Համտի էֆ. անպատշաճ արարքներու մէջ գտնուած է, գրբերը է Էրզրումի կուսակալութեան՝ փոխով քննութիւն կատարել, եթէ ստոյգ է անոր մասին օրէնքին տրամադրութիւնները գործադրել, եւ արդիւնքը տեղեկագրել։

ՀՌՈՄԻ օսմ. դեսպանատան զինուորական կցորդ հաղարապետ Ֆարիզ պէյ ներկայ պիտի գտնուի Թուրքիոյի մէջ կատարուելիք իտալական ռազմափորձերուն։

ՌՈՒՍԻՈՅ դեսպան Պ. Զինովիէվ, երէկ, Քոլիֆս պանդոկով պտոյտ մը կատարեց կղզիներու կողմը։

ՀԱՆՐ. ՊԱՐՏՔԻ ՎԱՐՁՈՒԹԻՒՆԸ հրատարակեր 1902–3 հասոյթներուն եւ ծախքերու հաշիւը, ուրկէ կ'երեւայ թէ նոյն տարուն մէջ հասոյթի առաւելութիւն նշմարուած է 418,769 ոսկի, այսինքն հարիւրին 15·99։ 1319 տարուն այս հասոյթը՝ բաղդատմամբ Հանր. Պարտքի վարչութեան առաջին տասնամեակին մէջին հասոյթին, 795,075 ոսկի, այսինքն իբր 35½% եւ բաղդատմամբ երկրորդ տասնամեակի միջին հասոյթին՝ 474,995 ոսկի, այսինքն աւելի քան 18½% աւելի եղած է։ Բայց ի ոգելից ըմպելեաց եւ դրոշմաթուղթի հասոյթներէն, Հանր. Պարտքի Թողուած հասոյթներու բոլորին մէջ ալ յաւելում կը նշմարուի։ Ադի տուրքերուն հասոյթը այս տարի 19,041 ոսկի աւելի եղած է։ Զկնորսական տուրքէ յաւելեալ հասոյթ կայ 2854 ոսկի, եւ մետաքսի տասանորդէ՝ 6682 ոսկի։ Մխախոտի տասանորդն ալ հարիւրին 101 աւելի եղած է բաղդատմամբ 1317 տարուն։ Արեւելեան Ռումէլիի հարկէն առակած մասն ալ գանձուած է եւ այսուհետեւ կանոնաւոր վճարումն ալ ապահովուած է։ Այս հաշիւներու մամփոփումն մէջ կը յայտնուի թէ տոկոսին ¼% յաւելման խնդրոյն մասին իրաւարար գտնուող Լորտ Սալիսբուրին նոյն յաւելման ի նպաստ վճիռ տուած է։ Եւ յետոյ կ'աւելցուցի.—«Այս գործողութիւնը 1313 տարուոյ չպատկանելով հանդերձ կը ծանուցանենք թէ օսմ. արժեթղթերուն՝ 1908 սեպտ. 1/14էն վճարուելիք 40 թիւ կարօնին՝ ⅝% համեմատութեամբ աւելի տոկոս վճարուած է։ Այս կարօնը՝ B. C. եւ D. սէրիներուն վերջինը ըլլալուն, նոյն արժեթղթերուն նոր կարօններու տպագրութեան համար միջոցներ ձեռք առնուած էին. բայց պարտքի միացումը որոշուելուն վրայ, այս կարօններուն՝ տպագրութեան պէտք չտեսնուեցաւ։ Կը յայտնանք թէ փոփոխեալ Միացեալ պարտուց նոր արժեթղթերու՝ հինգերուն հետ փոփոխումը պիտի կրնայ սկսուիլ մարտ 1)14 թուականին, եւ երկու ամիսէն ալ կարելի պիտի ըլլայ նոյն հին արժեթղթերը փոխել նոր առժամեայ արժեթղթերու հետ։ Մինչեւ նոյն ժամանակը սակարանին մէջ հին արժեթղթերու վրայ գործառնութիւնները պիտի չարունակուին։»

1902 մարտ 1/14էն մինչեւ փետրուար 28/13 մարտ 1903 Հանր. Պարտուց կեդրոնատեղին հասած հասոյթներն են.— Հինգ թողեալ հասոյթները՝ 1,185,132 օսմ. ոսկի. ծխախոտ տասանորդը՝ 165,666, պիւտէէն դուրս զանազան հասոյթներ 2189, Բէյթին կողմէն վճարուած գումարը, եւ Եգիպտոսի Բէֆթիէ տուրքէն Հանր. Պարտուց ինկած բաժինը՝ 760,957, Արեւելեան Ռումէլիի հարկը՝ 342,059, կիպրոսի յաւելեալ եկամուտին ի հայիւ մաքսային հէվալէներ՝ 50,000 ոսկի։ Դուամար 2,608,549 օսմ. ոսկի։ Այս ընդհանուր հասոյթէն կեդր. վարչութեան ծախքերուն համար 133,425 օսմ. ոսկի, եւ հաշուական գործողութիւններէ պահանջ մը նացած 15,686 ոսկի, այսինքն համագումար 149111 ոսկի դեղուելով, ընդհ. պարտուց յատկացուած գումարը կը մնայ 2,459,438 ոսկի, 1917 տարւոյ մէջ ընդհանուր պարտուց յատկացուած գումարն ըլլալով 2,126,591 ոսկի, կը հետեւի թէ՝ 318 տարւոյն մէջ նոյն նպատակին համար 332,847 ոսկի աւելի յատկացուած է։

(Շարունակելի)

ՆՈՐ ԾՐԱԳԻՐ. — Առեւտրական եւ հանրօգուտ շինութեանց նախարարութեան ծրագիր մը մատուցուելով, առաջարկուեցաւ կալուածներու վաճառման ու վարձու տրուելու եւ առեւտրական գործառնութեանց միջնորդողներուն համար կազմակերպութիւն մը ընել. անոնց երկու կողմէն ստացած հարիւրին չորսին երեքը թողուլ միջնորդներուն եւ մէկն ալ թաղապետական շրջանակին. եթէ այդ գործողութիւնները միջնորդով կատարուած չեն, միայն հարիւրին մէկ առնուի իբրեւ նպաստ։ Առուծախի գործողութիւններէն առաջ խնդիրը հաղորդել միջնորդներու վարչութեան, հանկնալու համար թէ այդ գործողութիւնները միջնորդի միջոցաւ կատարուած են թէ ոչ։ Մընդարկուն ս'ըսէ թէ առնուելիք այդ նպաստէն օսմ. ամբողջ երկիրներուն մէջ տարեկան 350,000 ոսկի պիտի գոյանայ, որով կարելի է վիճակախնդրութիւն ունեցող պարտատիրոջերէ հրապարակ հանել եւ չահուելիք պարգեւները հաշուակցիչ կալուածական տուրքերու հետ։

ԳՈՂԹԱԿԱՆՆԵՐ.—Սեպտեմբերի 5էն կ. Պոլիս ժամանեցին 685 իսլամ գաղթականներ որոնք այսօր Իզմիտ կը ղրկուին՝ բնակութիւն հաստատելու համար։

ԱՌՈՂՋԱՊԱՀԱԿԱՆ.— Քաղաքապետութիւնը նկատելով որ Կ. Պոլսոյ մէջ ժամանակէ մը ի վեր կարմրախտ ճարակած է, գրեց կրթական նախարարութեան՝ հրամայել վարժարանի տեսուչներուն որ աշակերտներուն մէջ երբ հիւանդութիւն ծագի, իսպ տան թաղապետական շրջանակներուն։ Նաեւ գրեց թաղապետութեան ստէպ քննել վարժարաններու առողջապահական վիճակը։

—Մանուցուեցաւ թէ Աղեքսանդրիայէն Հռոդոս ժամանած Բանֆիլի Բարոնքա առագաստանաւին նաւապետը ու երկու նաւազները կակաժելի նշաններով հիւանդացած են։ Նոր տեղեկութեան մը նայելով երեքն ալ բժշկուեր են, որով նաւը ապանխսուելէ ետքը, մաքրանոցին պիտի արձակուի։

—Ուրբաթ օրը Աղեքսանդրիոյ մէջ ժամանուած մէկ դէպք ու մէկ մահ պատահեր են։

—Սեպտ 27էն հոկտ. 3 Կ. Պոլսոյ ու արուարձաններուն մէջ պատահած մահերու թիւն է 183, որոնց 112ը՝ իսլամ (63 այր, 49 կին), 61ը՝ քրիստոնեայ (36 այր, 25 կին) եւ 10ը՝ հրեայ (4 այր, 6 կին)։

ՍԿԻՌԻՊ լեռներուն վրայ, անցեալ շաբթու, ձիւն տեղացեր է։

ՀԱՆՐԱՅԻՆ ՊԱՐՏՔԻ ՎԱՐՁՈՒԹԻՒՆ

ԱԶԴ.— 1903 սեպտ. 1/14էն Օսմ. Կայս. կառավարութեան եւ Օսմ. Հանր. Պարտքի Վարչական Խորհուրդին միջեւ գոյացած համաձայնութեան վրայ, որ վաւերացած է 1321 Ճէմազիւլ ախիր 18 (28 Օգոստ./10 սեպտ. 1903) թուականիր Կայս. Իրատէսով, b. c. եւ d. Սեռիներու փոփոխեալ պարտքի արժեթղթերը 1/14 սեպտ. 1903 թուականէն սկսեալ կը դադրին տոկոս բերելէ, եւ պիտի փոխուին Օսմ. Կայսրութեան Փոփոխեալ Միացեալ պարտքի պարտաթղթերուն հետ, այն պայմաններուն համեմատ որոնք ծանուցուած են 1299 մուհարրէմ 28ի (8/20 դեկտ. 1881) Կայս. հրովարտակի կանոնագրութեան մէջ։ Այսինքն։

B Սէռիի 100 անգլ. ոսկի անուանական արժէքով թուղթին փոխարէն պիտի տրուի 70 անգլ. ոսկի անուանական արժէքով Միացեալ պարտաթուղթ։

C Սէռիի 100 անգլ. ոսկի անուանական արժէքով թուղթի փոխարէն՝ 42 անգլ. ոսկի անուանական արժէքով Միացեալ պարտաթուղթ։

D Սէռիի 100 անգլ. ոսկի անուանական արժէքով թուղթի փոխարէն՝ 37½ անգլ. ոսկի անուանական արժէքով Միացեալ պարտաթուղթ։

Այս փոխանակութիւնը պիտի կատարուի Կ. Պոլսոյ, Բարլրի, Լոնտոնի, Վիէննայի, Պերլինի, Ֆրանքֆորթի (Մայնի վրայ), Հռոմի, Պրիւսէլի, Անվէրսի եւ Ամսթէրտամի մէջ։

Մինչեւ Փոփոխեալ Միացեալ Պարտքերուն վերջնական արժեթղթերու պատրաստուելը, արժեթղթերը պիտի կրնան b. c. եւ d. սէռիներու հին արժեթուղթերը փոխել առանց a եւ է ծախքի առժամեայ պարտաթուղթերու հետ, որոնք յետոյ պիտի փոխուին վերջնական արժեթղթերու հետ, դարձեալ առանց ծախքի։

Միացեալ Փոփոխեալ Պարտքերու առժամեայ եւ վերջնական արժեթուղթերը (Titres provisoires et difinitifs de la Dette Convertie Unifiée) պիտի յանձնուին, մէկ եւ հինգ պարտաթուղթերու բաժնուած։ Իրենց առաջին կուրօնին պայմանաժամն է 1/14 մարտ 1904։ Նոր պարտաթուղթերը պիտի կրեն դրոշմաթուղթը այն երկրին ուր կը յանձնուին, պայմանաւ որ իւրաքանչիւր դրոշմանն կողմէ պիտի ընդունուին հին b. c. եւ d. սէռիներու այն արժեթուղթերը միայն, որոնք նոյն երկրին դրոշմաթուղթը կը կրեն։ Հին արժեթուղթերէն ունեցողները հոկտ. 2/15էն սկսեալ պիտի կրնան յանձնել զանոնք հետեւեալ հասցեներուն, զանոնք ճշդելու եւ առժամեայ արժեթուղթերու հետ փոխելու համար։

Կ. Պոլսոյ մէջ՝ Օսմ. Կայս. Պանքային։ Ամսթէրտամի մէջ՝ Ամսթէրտամի պանքային եւ Պանք տը Բաուի է տէ Բէյի Պաին։ Բրիւսէլի մէջ՝ Պրիւսէլի պանքային եւ Պանք տը Բաուի է տէ Բէյի Պաին։ Անվէրսի մէջ՝ Անվէրսի Կեդրոնական Պանքային։ Պերլինի մէջ՝ Տոյչէ Պանքին եւ Ս. Պլայխրէօտերի։ Ֆրանքֆորտի մէջ (Մայնի վրայ), Պեհման եղբայրներուն եւ Տոյչէ Պանքին։ Լոնտոնի մէջ՝ Օսմ. Կայս. Պանքային եւ Օսմ. արժէքերու Խորհուրդին (Council of foreign Bondholders)։ Բարիզի մէջ՝ Օսմ. Կայս Պանքային, Բնդուտաա Նասիոնալ տ'Էսքոմթին, Բրէտի Էնիւսդրիել է Բօմէրսիալին, Առեւտրի եւ Ճարտարագործութեան բարգաւաճման ընդհանուր Ընկերակցութեան (Société générale pour le développement du commerce et de l'industrie), Բանքի Լիոնէին, Պանք տը Բաուի է աէ Բէյի Պային եւ Առեւտրի ու Ճարտարագործութեան Ֆրանսական Պանքային։ Հռոմի մէջ Իտալիոյ Պանքային եւ իտալական առեւտրական պանքային։ Վիէննայի մէջ՝ Աւստրիոյ Առեւտրի եւ Ճարտարագործութեան վարկի Կ. Ա. առանձնաշնորհեալ ընկերութեան, Աւստրիոյ կալուածական վարկի Կ. Ա. առանձնաշնորհեալ ընդհանուր ընկերութեան եւ անգլեւաւստրիական պանքային։

Հին արժեթուղթերը յանձնողներուն ստացագիր մը պիտի տրուի, որուն մէջ նշանակուած պիտի ըլլայ արժեթուղթերու յանձնման թուականը եւ որ ուրիշին պիտի չկրնայ փոխանցուիլ։

Առաջիկային մասնաւոր աղդարարութեամբ պիտի ծանուցուի վերջնական արժեթուղթերու շրջաբերութեան հանուելուն թուականը։ Փոխանակութիւնը պիտի կատարուի վերոյիշեալ Հաստատութիւններուն կողմէ, առանց ծախք մը պատճառելու արժեթղթերու։ Ցառաջիկային. ծանուցումով մը պիտի ցուցուի այն թուականը, որսէ վերջը արժեթուղթերու փոխանակութիւնը Կ. Պոլսոյ մէջ միայն պիտի կրնայ ըլլալ։

Հին արժեթուղթերու տէրերը պիտի կրնան վերոյիշեալ հաստատութիւններու կիսհներէն ստանալ փոխանակութեան համար պէտք եղած տարբերալ թուղթերը։ Ամէն դիւրութիւն պիտի տրուի իրենց՝ կատարելու համար իրենց իրաւունքը եղող արժեթուղթի կատարելի կարգադրութիւնը։ 5—15

Կ. Պոլիս, 8 հոկտ. 1903

ՊԱՏՐԻԱՐՔԱՐԱՆԷՆ ԼՈՒՐԵՐ

Երուսաղէմի Պատր. Փոխանորդ Տ. Գէորգ եպիսկ. Երէցեանց շաբաթ օր Ս. Պատրիարքին յանձնեց Տ. Յարութիւն Ս. Պատրիարքին սեպտ. 25 ամսաթիւ պաշտօնագիրը որուն մէջ անդամ մը ալ չեշտուած են իր նախորդ նամակով բրած բացորոշ յայտարարութիւնները որոնց ամփոփումը հրապարակեցինք Արեւելքի շաբաթ օրուան թիւով։ Ն. Սրբազնութիւնը կ'եղրակացնէ թէ Ելեւմտից տեսուչ Տ. Ղեւոնդ վարդապետի եւ Նորընտիր լուսարարապետ Տ. Վահրամ վարդապետի չուրջը յարուցուած խնդիրները, — որոնց զրպարտութիւն ըլլալուն կը վկայէ ինք՝ Պատրիարքը, — փակուած կը համարի իրեն համար եւ կը կրկնէ թէ կեդր. Վարչութիւնն ալ պէտք է փակուած համարի, կարեւորութիւն չընծայելով օտար ու սխալ հրատարակութեանց ու գրչի անիրաւ յարձակումներու։ Տ. Յարութիւն Ս. Պատրիարքը կը հաւատայ որ կեդր. Վարչութիւնը պիտի ուզէ այլ եւս բանալ Երուսաղէմի վանքին նկատմամբ յարուցուած անհիմն ու անտեղի խնդիրներուն առաջ բերած գայթակղութիւնը, որ բարոյապէս ու նիւթապէս կը վնասէ Ս. Աթոռին շահերուն, եւ պիտի ուզէ ժողովուրդին ներկայել վատաւութիւնն մը որուն ամէն կերպով արժանի է այդ Աթոռը։ Ն. Սրբազնութիւնը կը յայտարարէ, այս առթիւ, թէ կեդր. Վարչութիւնը կրնայ ամէն բացատրութիւն ու տեղեկութիւն ստանալ իր Փոխանորդէն՝ Տ. Գէորգ եպիսկոպոսէ, հրաւիրելով զինքը է խորհրդակցութիւն եւ ի լուսաբանութիւն, իր տալիք որոշմանց ու ընելիք կարգադրութեանց առթիւ, ինչպէս վաղեմի սովորութիւն է՝ Երուսաղէմի վերաբերեալ գործերուն համար։

Ինչպէս կը տեսնուի, սեպտ. 25 թուականը կրող այս նամակը գրած պահուն, Տ. Յարութիւն Ս. Պատրիարքը տեղեկութիւն չունէր Բարթող էֆ. Թելեանի յանձնուած բանագնացի եւ պատուիրակի պաշտօնէն, եւ այս պահուս գոհ մնացած ըլլալու է, վասն զի Թելեան էֆ.ի պաշտօնը, — որուն անկողմնակալութեամբ կատարուելուն տարակոյս չունինք, — պիտի դիւրացնէ թիւրիմացութեանց բարձումը եւ պիտի նպաստէ միանգամ ընդմիշտ վերջ տալու Երուսաղէմի չուրջը յարուցուած խնդրին զոր Ս. Աթոռին ալեղարդ Պատրիարքը կարեւորութենէ զուրկ կը հռչակէ՝ իր կատարեալ գիտակցութեամբ եւ Պատրաստական իրաւասութեամբ։

—Արմաշի փոխ-վանահայր Տ. Եղիշէ եպիսկ. Դուրեան շաբաթ օրը Պատրիարքարան երթալով երկար խորհրդակցութիւն մը ունեցաւ Ս. Պատրիարքին հետ Դպրեվանքի վերաբերեալ գործերուն նկատմամբ։

—Նպաստից Ցանձնաժողովը հրաւիրուած է իր շաբաթական նիստը գումարել վաղն առաւօտ Ղալաթիոյ Խորհրդարանին մէջ՝ նախագահութեամբ Ս. Պատրիարքին։

— Գոնութեամբ կը ծանուցանենք, ինչպէս կերեւայ այսօրուան Պաշտօնականներէն, թէ վեհ. Սուլթանը բարեհաճած է Գ. կարգի Մէճիտիէ պատուոյ նշան շնորհել Օրթագիւղի աւագերէց Տ. Սահակ Ա. քահանայ Տ. Սարգսեանի։

—Ս. Պատարագը երէկ առաւօտ քարոզ խօսեցաւ Բերայի Ս. Երրորդութիւն եկեղեցին եւ միջօրէին եւրոպական Պալաթի Ս. Հրեշտակապետ եկեղեցին գնաց՝ նախագահելու հանգանակեալ դպրապետ տիրացու Կարապետ Պաղտասարեանի յուղարկաւորութեան որուն ներկայ էին, եկեղեցական դասէն, Տ. Վահրամ արքեպիսկ. Մանկունի եւ Տ. Հմայեակ եպիսկ. Դիմաքսեան, վարդապետներ ու քահանաներ։ Մարաքաղաքիս դպրապետները՝ Պատրիարքարանի գրաւոր հրաւէրին համաձայն՝ ներկայ էին իրենց դպրաց խումբերով, պատուելու համար յիշատակը իրենց երիցագոյն ու բազմամեայ պաշտօնակցին։ Դամբանականը խօսեցաւ Ս. Պատրիարքը որ Սաղմոսին «Բարի է սաղմոս ասել անուան քում, բարձրեալ, տամանդեայ սաղմոսարանաւ ի ձայն օրհնութեան գովել» խօսքը ընտրած առնելով տեսութիւն մը ըրաւ սաղմոսերգութեանց եւ երաժշտական երգեցողութեանց մասին եւ ի վեր հանեց անոնց նպատակը, միջոցը եւ արդիւնքը՝ որոնց կատարելապէս տիպար հանդիսացած էր հանգուցեալը։ Ն. Սրբազնութիւնը պատմական տեսութիւն մըն ալ ընելով, բաւ թէ մեր նախնեաց մէջ եկեղեցական երգեցողութիւններ եւ սաղմոսերգութիւններ անանց միայն կատարելու իրաւունք ստացած էին, որոնք բանիւ բերանայ գոց գիտէին, եւ յետոյ չեղաւ ձայնագրութեան կարեւորութիւնը։ Ցիշեց նաեւ թէ հանգուցեալը կարեւոր ծառայութիւններ մատուցած է հայ երաժշտութեան՝ իր հմտութեամբը։

Գամբանականէն ետքը կազմուեցաւ յուղարկաւորութեան թափորը, որուն ընկերացաւ Ս. Պատրիարքը մինչեւ եկեղեցւոյ դուռը եւ նախագահութիւնը յանձնեց Տ. Վահրամ արքեպս.ի։ Դագաղին ծայրերը եւ կերոնները բռնած էին 12 դպրապետներ։ Թափորը մէկ քանի փողոց յառաջանալէ ետքը, դագաղը տարուեցաւ Իտիրնէ Գարաւի գերեզմանատունը, ուր ամփոփուեցաւ հանգուցեալին մարմինը։ Պալաթ Խորշեանն վարժարանի աշակերտները խմբովին ներկայ էին եկեղեցին ի յարգանս հանգուցեալին, առաջնորդութեամբ իրենց ուսուցչին։

—Շաբաթ օրը յանձնուեցաւ Թէլեան Բարթող էֆ.ի Երուսաղէմ երթեւեկութեան համար Խան փոդոյոյ կողմէ որոշուած 50 ոսկի ճանապարհածախսը։

—Գոյանդիւղի եկեղեցին համար 5 անդամէ բաղկացեալ առժամեայ Թաղ. Խորհուրդ մը կազմուած է Պատրիարքարանէ, հետեւեալ կերպով. Տեառ՝ Կոստանդ Գէորգեան, Մկրտիչ Աստուրեան, Հայկազն Կիւլպենկեան, Գարրէլ Զուլճաեան եւ Գառնիկ Պէրպէրեան։

ԲԵՐԱՅԻ ԱՂԲԱՏԱՆԱՆԸ

Աղքատանոցս կը փոթայ ծանուցանել թէ՝ սեպտ. 16էն մինչեւ այսօր հետեւեալ նուիրատուութիւնք եղած են.— Վսեմ. Միքայէլ էֆ. Խրլամանեանի մահուան առթիւ 540 ղրշ. Արամ էֆ. Արապեան, Գրիգոր էֆ. Պէրպէրեանի մահուան առթիւ՝ 108, Մէհրան էֆ. Բէրէսալէեանի մահուան առթիւ 50, Տիկ. Եւդոկիա Պուտաքեանի մահուան առթիւ 20, Տիկ. Սանդուխտ Տէր-Մատթէոսեան՝ ի յիշատակ Տիկ. Մատակեանի 10, Օր. Վիքթորիա Մարտիրոսեանի մահուան առթիւ 10, Օհանէս էֆ. Եղլաքղեանի մահուան առթիւ 10։ Ազնիւ նուիրատուց մատուցանելով բազմաթիւ հիւանդաց եւ կարօտեալց շնորհապարտ գոհացմանց հաւատիքը։

Մամբ յարգանաց (Կնքիր)

Ի դիմաց Աղքատանոցամբ

Ատենադպիր Ատենապետ

ՌՈՏՈԼՖ ՍԱՄՈՒԷԼԵԱՆ ՏՔԹ. Տ. ԱՃԷՄԵԱՆ

Այսօրուան Հեռագիրներ

(ԱԺԱՆՍ ՏԷ ՔՈՆՍԹԱՆԹԻՆՈՒԼ)

ՎԻԷՆՆԱ, 18 հոկտ.—Պելճիքայի Թագաւորը, Շէօնպրունի մէջ իրիկունը ի պատիւ իրեն տրուած ընտանեկան սեղանի մը ներկայ գտնուելէ ետքը, ժամ 8½ին Բարիզ ուղեւորեցաւ։ Ֆրանց Եոսէֆ կայսրը մինչեւ կայարան ընկերացաւ անոր։ Երկու վհատեանները հրաժեշտ տալով, իրարու ձեռք սեղմեցին սիրալիր կերպով։

ԲԱՐԻԶ.— Առուտուր զօրանդէս մը տեղի ունեցաւ. ներկայ էին Իտալիոյ Թագաւորը ու Թագուհին եւ Պ. ու Տիկին Լուպէ, որոնք մեծ խանդավառութեամբ ողջունուեցան։ Յետոյ Էլիզէի մէջ տրուած զինուորական սեղանին ատեն, Վիքթոր Էմմանուէլ Թագաւորը բաժակառ մը արտասանելով, յիշեց թէ Ֆրանսական բանակը իր արիւնը թափած է՝ Իտալիոյ զինուորներուն հետ քով քովի։ Յարեց թէ երջանիկ է որ այլ եւս գոյութիւն չունին՝ պատերազմի դաշտին վրայ զանոնք միացնող պատճառները։ Մաղթեց որ ասկէ վերջը ազգերու զինուորական զօրութիւնները միայն խաղաղութիւնը ապահովելու ծառայեն։ Իտալիոյ Թագաւորը բաժակ պարզեց Լուպէ նախագահին կենացը, Ֆրանսական բանակին փառքին եւ Ֆրանսայի երջանկութեանը համար։ Պ. Լուպէ պատասխանելով ըսաւ թէ Թագաւորին խօսքերը արձագանգ պիտի գտնեն Ֆրանսայի սիրտին մէջ։ Յարեց թէ իտալացի ու ֆրանսացի զինուորներուն կողմէ միութիւնն պատճառին համար թափուած արիւնը անոգուտ պիտի չըլլայ խաղաղութեան եւ երկու ազգերու միութեանը համար։ Պ. Լուպէ ջերմագինորհակալութիւն յայտնեց Նոցին Վեհափառութեանց այցելութեանը համար. յետոյ բաժակ պարզեց անոնց կենացը, Իտալիոյ գեղեցիկ ու քաջարի բանակին եւ Իտալիոյ երջանկութեանը համար։ Իրիկուան ժամ 3.40ին Իտալիոյ Թագաւորը ու Թագուհին մեկնեցան։ Կայարանին մէջ ատենոց եւ Պ. ու Տիկին Լուպէի միջեւ փոխանակուած ողջոյնները շատ սիրալիր եղան։ Էլիզէնա Թագուհին սեղմոց նախագահին կնոջ ձեռքը եւ շնորհակալութիւն յայտնեց եղած հիւրասիրութեան համար։ Թագաւորն ալ քանի մը անգամ սեղմեց Պ. Լուպէի ձեռքը եւ յետոյ ողջագուրեց։ Արքայական կառաքանը ճամբայ ելաւ «Կեցցէ՛ Թագաւորը. Կեցցէ՛ Թագուհին» աղաղակներու մէջտեղ, զոր կ'արձակէր ամբոխին բազմութիւն մը։

ՀՌՈՄ. — Վիքթոր Էմմանուէլ Թագաւորը Բարիզ ժամանելուն պէս, հեռագիր մը ուղղեց Նախարարապետ Պ. Ռանարելլիի՝ գոհունակութիւն յայտնելով եղած ընդունելութիւններուն համար։ Թագուհին ալ հեռագիրներ ուղղեց Թուրինոյ, Հռոմ եւ Զէթիտէ՝ մեծ գոհունակութիւն յայտնելով։

—Կ'ըսուի թէ Հռոմի մէջ մեծամեծ պատրաստութիւններ կը տեսնուին փառաւոր ընդունելութիւն մը ընելու Պ. Լուպէի, երբ հոն ժամանէ։

ԲՈՒԷՆՀԱԿ.— Յունաստանի Թագաւորն ու Թագուհին Բեղերսպուրգ ուղեւորեցան ռուսական կայս. զբօսանաւով։

ՀՌՈՄ.— Թրիպունա կ'ըսէ թէ Պապը Վատիկանի արտաքին գործոց նախարար կարգեր է ռնսէյնեէօր Մէրրի տէլ Վալը։

—Իդալիա կ'ըսէ թէ Բեղերսպուրգի իտալական դեսպան Մորբա զօրավարը պիտի փոխուի։ Մհասնհրо կ'ըսէ թէ Հռոմի ռուս դեսպան Պ. Նելիտով որ արձակուրդով կը մեկնի, պիտի փոխուի, վասն զի անոր ձեռնարկները ցոյց կու տան թէ Զարին Հռոմ այցելելու ծրագիրը ո՛չ ռուս եւ ոչ ալ իտալական կառավարութեան դոհունակութեանը արժանացած են։

(ԱԺԱՆՍ ՆԱՍԻՈՆԱԼ)

ԲԱՐԻԶ, 18 հոկտ.— Այս առտու Պ. ու Տիկին Լուպէ Օրսէի պալատը գացին՝ Վէնէնի զօրանդէսին առաջնորդելու Իտալիոյ Թագաւորը ու Թագուհին։ Մեծ բազմութիւն հաւաքուածէր։ Զօրանդէսը շատ չքեղ եղաւ։ Նոցին Վեհափառութիւնները մեծ խանդավառութեամբ ողջունուեցան։ Էլիզէի մէջ զինուորական ճաշ մը տրուեցաւ։ Բաժակաճառեր արտասանուեցան, փառաբերելով իտալական ու ֆրանսական բանակները որոնք արիւն թափած են պատերազմի միեւնոյն դաշտի վրայ։

—Իտալիոյ Թագաւորը ու Թագուհին ժամ 3½ին Օրսէի պալատէն ելան եւ կայարան գացին՝ ընկերակցութեամբ Պ. ու Տիկին Լուպէի։ Կայարանին մէջ ներկայ էին նաեւ Մերակոյսին ու Երեսփ. Ժողովին ատենապետները, նախարարները եւ այլն։ Իտալիոյ Թագաւորը Պ. Լուպէի ձեռքը սեղմեց։ Ֆրանսացի հեւտուորդները մինչեւ սահմանագլուխ արքայական հիւրերուն հետ պիտի երթան։

ՀՌՈՄ. — Իտալիոյ լրագիրները միահաղոյն կը խօսին Իտալիոյ Թագաւորին ու Թագուհին Բարիզ կատարած այցելութեանը վրայ։ Կ'ըսեն թէ անոնց եղած ջերմագին ընդունելութիւնը կ'ապացուցանէ Իտալիոյ նկատմամբ Ֆրանսայի տածած մեծ համակրութիւնը, ինչ որ եւ ոչ մէկ դաշնակցութիւն պիտի կրնայ նուազեցնել։ Երկու երկիրներուն քաղաքական ու տնտեսական շահերը պիտի նպաստաւորուին։

ՎԻԷՆՆԱ. — Անտառի կամը իր բարեկամներուն մօտ քանի մը դիմումներ ըրաւ, սակայն դեռ արդիւնք մը չունեցաւ։

ՂԱԼԱԹԻՈՅ ՍԱԿԱՐԱՆ

ՓԱԿՈՒՄ 4 Հոկտեմբեր			
Օսմ. Քոնսոլիտ Սեռի Դ.	Օ. Ո.	35	15
Ամէնէն բարձր գին	»	35	15
Ամէնէն վար գին	»	35	10 ½
Ռումէլիի երկաթուղի զոյ.	ֆր.	129	37
Ամէնէն բարձր գին	»	129	50
Ամէնէն վար գին	»	128	75
ԲԱՑՈՒՄ 6 Հոկտեմբեր			
Օսմ. Քոնսոլիտ Սեռի Դ.	Ֆ. Գ.	35	15
Ռումէլիի երկաթուղի	ֆր.	129	12
Շիրքէճի Խայրէթ		30	—
Օսմանիէ		—	—
Ռեժի		—	—
Օսմ. Գանքա		—	—
Գուէտի ժէնէրալ Օթմ.		—	—
Ասր. Ամպահ. Ընկ.		—	—
Թրամուէյ բաժնեթուղթ		4	27
» ժուբսանս		5	95
» պարտաթուղթ		140	—
Բարափ Դ. Պոլսոյ		486	—
Թրանսվալ		504	—
Բրանտի Ֆոնսիէ էֆիրսիէն		103	—
Սավրիոմ		265	—
Անատոլի երկաթուղի բաժնեթուղթ		73	—
« պարտաթուղթ «		11	70
		511	—
ՕՐԱՆԱԿԱԳԻՐ			
Լոնտոն 3 ամիս	Ղրշ.	—	—
» » » 1էջ	»	169	28
Բարիզ » »	ֆր.	23	10
» » » 1էջ	»	—	—
Պէրլին անտոկոս 1էջ	մարկ	18	99
Վիէննա 1էջ	ֆիորը.	21	76
ԴՐԱՄՆԵՐՈՒ ԸՆԹԱՑՔԸ			
Ֆրանքոց	Ղրշ.	27	—
Անգլիական ոսկի	»	109	28
Նոյ էմբէրիտ	»	90	—
Ռիսմիզ	»	54	07
Մէճիտիէ արծաթ	»	107	35
Մէճիտիէ	»	—	—
Ռուպի Հինդուստան	Օ. Ո.	5	61

ԵՒՐՈՊԱԿԱՆ ՍԱԿԱՐԱՆ

ԼՈՆՏՈՆ, 17 Հոկտեմբեր			
Անգլիական Քոնսոլիտ		88	63
Օսմանեան Դանի սէռի Բ.		60	50
» » » Դ. բաց.		22	25
» » » Դ. զոյ		22	63
Օսմանեան Պանքա		12	50
Ռուսական 1890		—	—
Հելլենական 5 %		42	—
» Մենաքոս		22	50
Գուլիստանական 1888		90	—
Եգիպտական Ունիֆայիտ		106	75
օմնիպաս		105	—
Թրանսվալ		4	06
Այոնի երկաթուղի		14	50
Ֆոխանակագիր		25	330
ԲԵՐԼԻՆ, 17 Հոկտեմբեր

HUILE de HOGG

ՄՕՐԻՆ ՁԿԱՆ ԻՒՂ

Ցոյանի է թէ մօրիւ ձկան իւղի գործածութիւնը, մանաւանդ ձրմեռը որքան օգտակար ու յանձնարարուած է փակակազմ անձերու (էրիկ մարդ, կին ու տղայ) անարիւնութենէ եւ կուրծքի հիւանդութիւններէ տառապողներու։ Բայց անոր փոկարար արդիւնքները ձեռք բերելու համար, պէտք է որ այդ իւղը զուտ ու առաջին կարկի ըլլայ։ Հետեւապէս պէտք է զգուշանալ կեղծերէն ու ստորին տեսակներէն, որոնք հրապարակին վրայ կը ծախուին, եւ որոնց գործածութիւնը ուելի վնասակար է քան օգտակար։

Պ. Հօկ Թէր-Նէօվի մէջ ձկնարաններ ունի, ուր մօրիւ ձկան իւղը մեծ խնամքով կը հանուի։ Այս իւղը, անստդիւտ անարատութեամբ, եռանկիւնաձեւ չիշերու մէջ դրուած է, որ ամէնուն ծանօթ է արդէն եւ Բարիզի Իւնիօն տէ Ֆապրիքան ընկերութեան կողմէ երաշխաւորութեան դրոշմով մը կնքուած է։ Բոլորնշանաւոր բժիշկները կէս դարէ ի վեր հիւանդներուն այս ձկան իւղը կը յանձնարարեն։ Կեղծերէն եւ նմանութիւններէն զգուշանալ։ Հօկի մօրիւ ձկան իւղը կը ծախուի դեղագործներու եւ դեղավաճառներու քով։

EMULSION HOGG

Իբրոնոսֆաթ տր co եւ սուս կը պարունակէ

Մէկ տէրն է Թ. Բ. Հօկ, 2 թիւ, Ֆասթիլիօն Բարիզ։ Մեծաքանակ կը ծախուի Լուսաւոր Ծանոթի քով, Եուսուֆեան խան, Պոլիս։ 10—30

ՀԱՄԻՏԻԷ ՀԻՃԱԶ ԹԻՄՈՒՐ ԵՕԼԸ

ՄԷՆՇԱՔԸՆԱ ՄԱԿՈՒՄՈՒ ՍԻԿԱՐԱ ՔԵԱՂԸՏԸ

Պա Իրսակի Սենիյի հագրեքը Բաշիօանի իմայ օլուսմը տր։

Իշպու քեաղըտ Ֆրանսանոն էն մէշհուր սիկարա քեաղըտը Ֆապրիգալարընսան «Ժօղլէ Պարտուսնոն իմալաթխանէ»սինտէ եարըլմագտա վէ էղ հէր ճիւէթ մէմալիքը օսմանիյէատ սարի ու խթիւլաք իտիլէն քեաղըտարա Ֆալդ պուլընմագտա տրը։

Թէրքիպի չէրաիթը սընէիյէի հարզ օլաղը վէ բիրինճ վէ քէթէն իւլ պիր մրգտարտա մէվատը թէֆիին մատտէյի հալի պուլընտրը պատէթխանէլի Մէքթէպը Թրպպիյէի Շահանէնին 17 շուպաթ ուէնտ 319 թարիխլի թատիդնամէսիյէ իսպաթ իտիլմիշ տիր։

Իշպու քեաղըտ իւչ նէվէ այրըլըպ պիրինճի նէվ 150 եարդատան իպարէթ օլարագ ելիրմի բարայա, իքինճի նէվ 132 եարդագ օլարագ օն բարայա վէ իւչինճի նէվ 80 եարդատան իպարէթ օլարագ պէշ բարայա սաթըլմագտա, պիրինճի նէվ գուճուլարընսա սաթմշար, իքինճի նէվտէ տօգտանար վէ իւչունճի նէվտէ եիւզ ելիրմիշէր քեաղըտ պուլընմագտա տրը։

Գուճուլարը վէ քեաղըտարը գաբագլարը իւզէրինտէ Հիճազ թիմուր եօլը գօմիսիօնը ալիսինին մէօրի պուլընմասատրը։

Պուճիին պիր գուճու սաթը պանարտա պիրինճի նէվտէն 100տէ 15, իքինճի վէ իւչունճի նէվտէն 100տէ 10 թէնզիլաթ իմրա օլունուր։

Մահալը իմալ վէ ֆիւրուխթը Սթամպօլտա Համիտիյէ ճատտէսինտէ Ֆրիւիք Իսմաիլ Բաշա խանընտա 7 նումէրօ տրը։

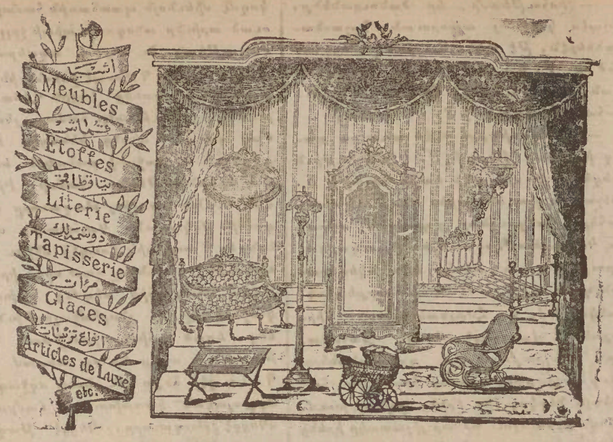

ԱԼԻ ԲԻԶԱ ԷՖԷՆԴԻ

Գալաթիայի Հայոց եկեղեցիի դէմ թիւ 25

ՄԵԾ ՎԱՃԱՌԱՏՈՒՆ ԱՄԷՆ ՏԵՍԱԿԿԱՐԱՍԵԱՑ

ՆՈՐ ՊԱՏԿԵՐԱԶԱՐԴ ԼԱՌՈՒՍ

Ամէնէն կատարեալը, ամէնէն նորը, լաւագոյնը, եւ բոլոր Քրանսական հանրագիտարաններուն ամէնէն լաւ պատկերազարդուածը։

Նոր պատկերազարդ Լառուսը որ Ֆրանսայի մէջ խիստ մեծ յաջողութիւն մը ունեցած է, նպատակ ունի գոհացում տալ այն անձերուն որոնք կը փափաքին ունենալ փոքր թուով հատորներով, լուրջ կատարեալ եւ իրականաբար նոր հանրագիտակ բառարան մը։ Ակնառուոր գրագէտներէ և գիտուններէ շարադրուած, նկատի առած է գիտութեանց և հմտութեան ամէնէն վերջին հիմերը, մարդկային գիտութեանց ամէն ճիւղերուն մէջ։ Մինչդեռ այն կը պարունակէ թաղմաթիւ պատկերներ ամենամեծ խնամքով պատրաստուած (նշանաւոր անձերու, արուեստի և հոյակապ շինուածներու, տարազներու և թիթեռու, երկրաչափական պատկերներու, կենդանիներու և տունկերու, սեւ և գունաւոր աշխարհագրական քարտէզներ)։

Նոր պատկերազարդ Լառուսը 16 երեսնոց, իւրաքանչիւրը 50 սանթիմի տեսքերով կը հրատարակուի, և 1897 Ապրիլ 1էն է վեր չաթէթ չաթէթ լոյս կը տեսնէ։ Առ Նուազն 400 տեսք պիտի ըլլայ, որոնք 7 հատոր պիտի կազմեն. բաժանորդները կրնան, եթէ նախասենեակ համարին, գործը ընդունիլ 10 տեսքէ բաղկացեալ անկամ սեռիներով, անկամ կամ կազմուած հատորներով։ Ենթադրութենէն վերջ։ Առաջին երեք հատորները արդէն ծախու են։

Պայմանաւոր բաժանորդագիրը հետեւեալն է. { 19ը ֆրանք առանձին տետրերով կամ սեռիներով եւ կամ ջոջակազմ հատորով / 23ն ֆրանք կազմուած հատորով, (demi-chagrin). կարմիր, սեւ կամ կանանչ։

Վճարումը կ'ըլլայ (Բարիզի վրայ, մանատներով) հոս անգամին, իւրաքանչիւրը հատատոր, այսինքն վեց ամիսը անգամ մը, պայմանաւոր որ առաջին վճարումը ըլլայ ստորագրուած օրը։

Պայմանաւոր բաժանորդագրութիւն դրուելով, ստորագրուողը դիրք կը ձեռնարկ ստացագրի դիրքի բարձրացումներէ, նոյն իսկ եթէ ուելի արդէն ալ հրատարակուած ըլլան։ 587

ԳՐԱՏՈՒՆ ԼԱՌՈՒՍ, Բարիզ, Մօնբառնաս փողոց, թիւ 17։ Ենդրոպին 16 երեսնոց գրամ մը՝ իբր նմոյշ պիտի ղրկուի ձրիաբար։

ԼԱ ԴԷԻԼ-ԵՕՐՔ

ԱՄԵՆԱՀԻՆ ԵՒ ԱՄԵՆԱԿԱՐԵՒՈՐ ՄԻՋԱԶԳԱՅԻՆ ԿԵՆՆԴԻ ԱՊԱՀՈՎԱԳՐԱԿԱՆ ԸՆԿԵՐՈՒԹԻՒՆԸ

Զուս փոխադարձ հիմնեալ 1845ին

1902 Ցունուար 1ին ապահովագրեալ գոյքը՝ Ֆր. 1,506,000,000.

1901ին ապահովագրեալներուն եղած նպաստութիւնները՝ Ֆր. 34,000,000

ԼԱ ՆԻՒ-ԵՈՐՔ 600,000ին աւելի ապահովագրեալ ունի. որոնք կը կազմեն Ընկերութիւնը, և որոնց կը պատկանի բոլոր շահերը։ 1901ին ապահովագրելոց վճարուած շահաբաժիններու գումարը Ֆր. 17,500,000։

ԼԱ ՆԻՒ-ԵՈՐՔԻ տեղեկագիրը բոլորը մինչեւ հիմա ուրիշ որ և է ընկերութենէ կը յանձնուած բոլոնքներէն աւելի անկասկած և շահաւոր պայմանագրութիւնն է։ յանձնուած օրէն սկսեալ տնվնձելի է։ պլաս դաղտնի, հմտութեան մահուան տեսակներուն և զատմանէն, անձնատանութեան և մինչեւ իսկ պատերազմի տարին։ Տիեզերական բոլոր կ'երաշխաւորի փոխադարձութիւններ 3 տարի ապահովագրեալ վճարելէ յետոյ, առանց յետագայ ապահովագրեալներուն հարկ ունենալու։ այս խնայողութեանց գումարները չատ դանդաղ կուտան են բոլոր մէջ։ 30 տարուայ հանձնաժողովի իւրաքանչիւր վճարման համար առանց տոկոսի։ վճարումներու դադարեցնելէն մինչեւ 5 տարի վերջանալն չարունակելու առանձնայնութիւնը, յետոյ ապահովագրեալները 5 առ 100 տոկոսով հոգերձ վճարելով։ մէկ տարեվճար ընելէ յետոյ իրաւունք կուտան ցնոյ։ Ապահովագրութեան երկարաձգումը բոլորին մէջ նշանակուած ժամանակամիջոցի մը համար պիտի ըլլայ որ այդ ժամանակամիջոցին մէջ մեկ տարեկան ապահովագրեալ գումարը կը հասաւուցուի ամբողջութեամբ։ առանց հարկ ունենալու անվճար մնացած տարիներուն։

ԼԱ ՆԻՒ-ԵՈՐՔ 4 առ 100 տոկոսներ գոյանալ ալ ունի. որ ուշարկի մէջ ցոյց գտնուած պայմաններէն ամէնէն աւելի նպաստաւորն է։ Աւելի մանրամասնութեանց համար գրեցէք։

Տեղեկութիւն ի Թուրքիա
Ա. ՈՒ. ՀՈՒՍԹՕՆ եւ ԸՆԿ.
ԲՆՆԻՉ Պատուիրակ
Ա. ՋՈՒՇԱՌԵԱՆ

Պոլիս Հուէթ Դէ խան
Վայրուան փողոց Վէնիալիս խան
Գալաթա։

ԱՄԵՆՈՒՆ ԱՌՈՂՋՈՒԹԻՒՆԸ ԱՊԱՀՈՎՈՒՄ

Հրդեհ, Հրանաձգերու, փոխադրութեանց եւ կեանքի վրայ

Զարգացութիւն, կէս գլխացաւ, քնահատութիւն, էնֆլիւէնցա եւ ամէն ջղային հիւանդութիւն, ապահով բուժում կը գտնեն տոքթէօր Գէրոնէնի հակաջղացաւական դեղահատներու միջոցաւ։ Գին, տուփը գրացուցակին հետ, 3 ֆրանք, բոլոր դեղավաճառաց քով կը գտնուի։ Մթերանոց, Տոքթէօր Գէրոնէ եւ ընկ. 75, Պօէսի փողոց, Բարիզ, Կ. Պոլիս, Ճ. Մէզիլի որդիք եւ ընկ. բոլոր դեղավաճառաց քով։ 13—30

ՋՐԼՑ. ԼԷՃԼԷՆՑ ԵՒ ԸՆԿ. ՇՈՓԵՆԱՒԱՑԻ ԸՆԿԵՐՈՒԹԻՒՆ

Լիվրբուլի եւ Արեւելից միջեւ բաղնիք տալ

Անունը	Թոնս	Անունը	Թոնս
Վիքտորիան	10500	Ցլավիա	3500
Նորմանեան	10500	Էմիրքին	3500
Բէտրիան	10500	Ամրոժ.ըն	3500
Լանքաշտրիան	9000	Ամէրիան	3500
Ֆիլատէլֆիա	9000	Արապիան	3500
Ֆոլօսֆիան	8000	Աթենիան	3500
Մօրնիան	8000	Անտուլուզիան	2500
Գասկոնիան	8000	Ալգաշիրն	2500
Տիրենիան	8000	Լէյսթեր	900
Ֆալէրնիան	3700	Ռինոս	900
Վալսնիան	3700	Գրօրգօ	800
Ցլամինիան	3700	Լիսաբոն	87
Գասպիան	3500		

Ապրանքի ուղարկումն կը խնդրուի իրենց գրասենեակ ուղղել փոխադրելու համար Ղալաթիոյ մաքսատունը հասնելու համար։ Ամէն հրամանագիր ստիպուի լրացնելու համար 24 ժամ ուշ։

Աւելի տեղեկութեանց համար դիմել
ԷՅՎԱՐ ԼԱՅՆԴԷՆ
Ղալաթիա, ցորտիկն գրասենեակ մաքսատունը հասնելու մօտ։

600

ՔԻՆԸՐՏ CUNARD

ԸՆԿԵՐՈՒԹԻՒՆ ՇՈՓԵՆԱՒԱՑԻ

Ոռէ ամիսը երկու անգամ կը բաղնիք

Լիվրբուլի եւ Արեւելից միջեւ

Անունը	Թոնս	Անունը	Թոնս
Իվերնիա	18900	Սիլվանիա	3592
Մաքսանիա	18900	Քաթարինիա	4341
Լուքանիա	12950	Վերլա	3229
Քամբանիա	12950	Բաւլա	2943
Ցուլիանիա	8845	Թէրնիա	2936
Ուսպրիա	8128	Սիբրիա	2932
Եմբրոսիա	8120	Սամարիա	2554
Սէրվիա	7392	Ալէքսը	218
Ուրանիա	7269	Էդինբուրկ	16

Սիբրիա չգնալուը, նաւապետ Քիր ու Լիվլբր լէն հոս կը սատսուի ամսոյս 24ին ընդհանուր վաճառքով։

Դիմել առ
ՀՈԼԻ և ՍԻՔԷՐ
Joly et Seager
Մէյմանէթի խան, թիւ 6, 7, 8 Ղալաթիա։ Բոլոր տեղեկութիւնները փոխադրելու։ 255

ՕՍՄ. ԱՊԱՀՈՎԱԳՐԱԿԱՆ ԸՆԿ. ԸՆԿԵՐՈՒԹԻՒՆ

ՀԻՄՆՈՒԱԾ
Վեհափառ Սուլթանին
Կայսերական Իրատով

Որ կը կրէ 2/14 Օգոստոս 1892
Թուականը
(20 Մէֆէր 1310)

ԱՊԱՀՈՎԱԳՐՈՒԹԻՒՆՆԵՐ
Հրդեհի արկածներու, փոխադրութեանց եւ կեանքի վրայ

Ընկերութեան կեդրոնատեղին
Կ. ՊՈԼԻՍ Եէնի խան, Թաթէօյ Ղալաթիա

Գլխաւոր, Պոլսոյ կողմը Օսմ. Պանքայի մասնաճիւղը Նէշէ ճամի Հ. դ. Ազգ. փողոց Օսմ. Նամակատան դէմը։

Դեպ-գրծակալ Պոլսոյ կողմը Պ. Ի. Զաւօխ
Մարրուճէրլար, Զարլըլը խան, թիւ 21

Ընկերութիւնը գործակալներ կը փնտռէ Թուրքիոյ այն ամէն քաղաքներու համար, ուր ներկայացուցիչ չունի։ 194

ՍԻՆԿԷՐ

ԿԱԲՍ. ՊԱԼԱՏԱՆ ՀԱՅԹԱԹԻՊ

THE SINGER MANUFACTURING ie.

Սինկէրի կարի մեքենաները զուտ անգլ. պողպատէ շինուած ըլլալով, իրենց տոկունութեամբ այնքան գնահատուած են, որ աշխարհիս ամէն կողմը տարածուած են եւ բոլոր ընտանիքները, դերձակներն ու կօշկակարները լոկ Սինկէրի մեքենայ սկսած են գործածել։ Սինկէր Ընկերութիւնը ցարդ 400է աւելի պատուոյ վկայական եւ չքադրամ ստացած է բոլոր ցուցահանդէսներէն։

Մասնաճիւղեր բովանդակ Թուրքիոյ մէջ։

Սինկէրի մեքենաները կը ծախուին միմիայն Սինկէր Ընկերութեան վաճառատուներուն մէջ։

Բերա { 1. Մեծ փողոց, Պօն Մարշէի դիմաց թիւ 343 եւ 343 կրկին
2. » » Կալաթա Սէրայի դիմաց։

Կալաթա { 1. Սինկէր խան Թիւնէլի եաւա.
2. Թրամվայի կայարանին դիմաց։

Պոլիս { 1. Սուլթան Համամ թիւ 2
2. Սուլթան Պայազիտ, Թրամվայի կայարանին դիմաց թիւ 13։

Սկիւտար Զարշը պոյը, թիւ 120։

Դասերը եւ նորոգութիւնները ձրի։ Սինկէր Ընկերութեան կեդր. վարչատեղին կը գտնուի Բերա, Մեծ փողոց, թիւ 343 եւ 343 կրկին, Սարգիս պէյ Տիզդուլի տունը։

ԹՈՄԱՍ ՈՒԻԼՍԸՆ

ԱՌՈՒՋԻՆ ԿԵՐԹԻՆ ՇՈՓԵՆԱՒԱՑ

Ընդունել Հրի և Պոլսոյ եւ Սեռեալի

Անունը	Թոնս	Անունը	Թոնս	Անունը	Թոնս	Անունը	Թոնս	Անունը	Թոնս
Ալպանս	1069	Գոմս	1497	Զոզս	1011	Մարմ	724	Ֆրզարիս	186
Ալէքզ	3607	Գոնկս	2906	Դրոտնս	1695	Մարէնկս	2273	Մարգս	1113
Անեէլս	1541	Գորնս	895	Լիրս	775	Մարգէնս	3709	Տիբս	1735
Արիսոզս	2471	Գիսս	4311	Լիտոլկս	1581	Միքսաս	3557	Միլվիս	1193
Գասանս	1822	Ցամինս	937	Լինաս	3720	Միլս	1057	Մրէրս	1200
Գորտոնս	1264	Ցուրս	2383	Լօրանիս	3600	Մօնդպէլլս	1755	Պասս	1328
Գրամս	1076	Ցտարս	1713	Լուսիէրս	595	Մուրիլս	2419	Թ. Ուիլսն	1546
Գրինս	841	Ցինամս	504	Իսկս	2354	Նէրս	1083	Թօրիս	3827
Գրիֆիսս	4431	Լարս	2464	Իսաոնս	5540	Օհիս	4100	Թոլէտս	1470
Գէյրս	1671	Լիսորիատս	1520	Ֆիլս	1083	Օնիարիս	4036	Թորբիսս	487
Գալիբաս	1837	Էրազս	1841	Ֆէյս	1053	Օրլանտս	1595	Ուրիսին	2429
Գամէս	1244	Ֆիտս	954	Ֆոլբրինս	2307	Բալէրմս	1637	Վասս	1914
Գազս	1094	Ֆինլանս	1828	Ֆոլնս	1700	Բոլս	510	Վոլս	1289
Զիբակս	2729	Ֆլամինկս	849	Լէս	1053	Բրազիս	2929	Վոլթուրնս	2396
Միսէրս	1831	Ֆրանսիսքս	4582	Լէբանոս	2272	Բինալս	1663	Սէտս	1850
Գլիս	2697	Կոլլէգ	3060	Լիվիսրնս	1643	Բօլս	1613	Զէրս	1200
Գոլորատս	4235	Գեզանս	1243	Լօրէնցս	3191	Բսէս	1789		

Ընդհանուր վաճառքով Հրէն հոս հասած են։

Սանֆիս չոգենաւը։ Նաւապետ Հ. Ի. Քասըլ

Հորաշիս չոգենաւը, Նաւապետ Գրօֆթ։

Ընդհանուր վաճառքով Հրէն հոս կը սատսուին։

Մորոտֆս չոգենաւը, Նաւապետ Գրօսկոլ։

Դիմել առ գործակալս Ֆ. ՀԻԼՃ ԵՆԻՐԻՋՕՆ
Թ. 23—24 Մեծ Ուիլիամ Մէյլիի խան։ Ղալաթա։ 277

COMP RUSSE

Navigation à Vapeur et de Commerce

ՌՈՒՍԱԿԱՆ ՇՈՓԵՆԱՒԱՑԻ ԵՒ ԱՌԵՒՏՐԱԿԱՆ ԸՆԿԵՐՈՒԹԻՒՆ

Շաբաթուան երթեւեկութիւններ

Յուլիս

Գ. 7/20 Սէվաստարոյ ժամը 10ին միջօրէին առաջ։
Տարտանէլ, Այնորոց, Սելանիկ, Իզմիր, Քիոս, Թարասպուրնու, Գէրընէ, Եաֆա, Բոսրա-Սամսուն, Ներսանդրիա ժամը 4ին յետ միջօրէի։

Եր. 9/22 Օտեսսէ ժամը 10ին միջօրէէն առաջ։

Շբ. 11/24 Մէրսէլին, Իզմիր, Բիրէ. Ալեքսանդրիա, ժամ. 10ին միջօրէէն առաջ։
Օտեսսա ժամը 2ին յետ միջօրէի։

Կիր. 12/25 Ինէպօլու, Սինոպ, Սամսուն, Օրդու, Գիրասոն, Տրապիզոն, Բիրէ, Պաթում ժամը 8ին միջօրէէն առաջ։
Պուրգազ, Վառնա, Օտեսսա ժամը 3ին յետ միջօր ի,

ՇՈՓԵՆԱՒԱՑԻ ԸՆԿԵՐՈՒԹԻՒՆ

Մ Ա Ր Ս Ի Լ Յ Ա Ն ԵՒ ՀԱԼԻՖԱՔՍ

Ն. ԲԱԳԷԼ ԵՒ ԸՆԿ.

ՍԳԱԶՈՒՄԱՆ ՇՈՓԵՆԱՒՈՐ

Հոկտ. 19ին Աճառդի Ամ. եղբարք։
» 20ին Սիոմասի, Մասսիլիա։
» 26ին Միսկրէի, Պաթումի։
» 23ին Լիսիա, Անվերսէն։
» 25ին Պրազան Անվէր էն։

ՄՇՆԱՒՈՒՄՆԵՐ

Հոկտ 19ին Աճառդի, ուղ. Մարսիլիա։
» 21ին Սիրասի, Սմիրնա Տրապիզոն, Պաթում և Նովոռոսիյսկ։
» 27ին Սիսիլէի, ուղ. Մարսիլիա
» Լիսիա կամ Իզմիր։
» Պրազան Մարսէյ։

Տեսնել ուղղակի Բարիզի համար։
Առաջին դասի 245 ֆրանք. Բեռնարկ 175 ֆրանք։ Տեղեկութեանց համար դիմել Դարձակալին Թօք Հանի Հարման վ այլ։ 516 Թ. ԲԼՕՒՆ

ՄՈՍ

ՇՈՓԵՆԱՒԱՑԻՆ ԸՆԿԵՐՈՒԹԻՒՆ

Լիվրբուլի, Պոռսոյի. Միջերկրականի եւ Սեւ Ծովի միջեւ բաղնիք տալ

Անունը	Թոնս	Անունը	Թոնս
Բամսեց	3000	Թիսս	2300
Անսիա	3000	Նէբիս	2400
Թէլպը	3000	Սամսիս	2250
Քեանդրուս	3000	Բէրա	2350
Ֆարոս	3000	Տիգնէս	2000
Ոմանկի	3000	Կասրին	1500
Տարիսիս	2500	Տիլէա	1500

Դիմել առ Ֆ. Ի. ՈՒԹԹՈՒ և ԸՆԿ.
Ռէքթոր խան
ՋԷՅՄՍ ՄՈՍ և ԸՆԿ.
194 Գ. Հիլմի Պաքիք Լիվրբուլ։

Խմբագիր ՋԱՐԵՀ ՆՈՒՍՈՒՖՅԱՆ

ԹԵՐԹՕՆ "ԱՐԵՒԵԼՔ,,Ի (171)

ՖՈՐԹԻՈՆԷ ՏԻՒ ՊՈՒԱՆՊՈՒ

ԿՏՐՈՒԱԾ ՁԵՌՔԸ

ԱՆՄԵՌՈՒԿՆԵՐՈՒ ՓՈՒՆՋԸ

Զ

Մաքսիմ ճանչցած էր կառքին դուրս ելլողը, այն է Ռոպէր որ Բարնոէլը, որուն քով կը գտնուէին երկու հուժկու մարդիկ։ Առանք ոստիկաններու պէս չէին հսկեր Ռոպէրի վրայ։

Նոյն իսկ անոր հետ հանդարտօրէն խօսելու երեւոյթ ունէին. Ռոպէր բան հասցնելու համար կը քալէր։

Դուսը վեր կ'առնէր՝ դիտելու համար այն տունը ուր կ'առաջնորդէին զինքը։ Օդային կացի կառուցը կը լուսաւորէր քէնի։

—Զարմանալի բան, բնաւ չէ փոխուած։ Բայց ո՞վ են այդ մարդիկը, Պորիսօֆը չեմ տեսներ։

Կառքին դռնակը բաց մնացած էր, ու ծառան անոր առջեւ կեցած էր՝ ձեռքը բռնած ձեռքին մէջ։

Ակնարեւօրէն Բարնոէլի կը սպասէր՝ ներս մտցնելու համար զայն։

—Պարո՞ն, կարծեմ թէ ոմանք մը պիտի գործուի, բաւ Պիտար։ Նէլի աշտարակը կը տանին այդ մարդը... ապահովաբար՝ խողխողելու համար զայն։ Օգնութիւն աղաղակելու փափաք կը զգամ։

—Ոչ տակաւին, պատասխանեց Մաքսիմ ցնորութեամբ։ Նախ տեսնենք թէ ինչ պիտի ընեն։

—Տեսէք, պարո՞ն, վերը... սրահին մէջ... երկու ստուերներ կը տեսնուին ապակիներուն ետեւ...

—Կինը ու իր բարեկամն են... ան որ տունը մնաց... կառքին թաւալման ձայնը առնելով պատուհանին առջեւ եկած են...

—Դրաւ կը դնեմ որ պատուհանները չպիտի բանան։ Երրորդ յարկի երկու վարձակալներս բացած ըլլալու են իրենց պատուհանները, ու դիմացի աղաղակները չեն ուզեր ինքզինքին ցուցնել։ Արդէն իսկ զգոն են՝ իրենց օրը լուսաւորուած ըլլալուն համար, որովհետեւ ոնանք կ'ենթադրէին որ մեր տան մէջ ամէն ոք պատրաստ պիտի ըլլար։

—Ուշադրութիւն, ստուերները կ'անհետանան... հիմա փողոց պէտք է նայիլ։

Արտակարգ բան մը տեղի չէր ունեցեր հոն։ Կառքը տեղէն չէր շարժուած։ Երեք մարդիկն ալ որոնք իրր յառաջապահ եկած էին, տեղերնուն երեւցած չունէին։ Լաւ ընտրած էին իրենց տեղերը, որովհետեւ պատին հետ նստնացած էին, եւ զանոնք նշմարելու համար, պէտք է դիտեալ որ անոնք հոն կը գտնուէին։

Կառապանն ալ անշարժ կը մնար իր նստատեղին վրայ։

Ռոպէր որ Բարնոէլ փոքր դրան վրայ երեւցաւ, վայելչօրէն հագուած երկու անձերու ընկերակցութեամբ. եռեւէն կուգար երրորդ անձ մը՝ որ իրմէ յետոյ դուրս ելաւ պէրլինէն։

Եթէ երրեք անցորդ մը, դիշերային պտոյտի ատեն, դիպուածաւ ժամերու փողոցին մէջ գտնուէր, շատ բնական պիտի գտնէր այս ամէնը։

Զորս հոգի չքեղ կառքի մը մէջ բազմած, կը գտնուէին բնակարանի մը առջեւ՝ որուն տէրը երեկոյթ մը սարքած է, ասիկա անանկ իրողութիւն մըն է որ ամէն օր կը տեսնուի։

Բայց այդքան հասարակ տեսարան մը վերջին ատեճան կը գրգռէր Մաքսիմը, եւ արդարեւ, անոր համար, չսենկանութեամբ լեցուն էր այդ տեսարանը։

Մաքսիմ հիացումէ հիացում կը գլորէր։

Պորիսօֆը տեսնէլ կոմսուհիին զինուորական ձեւերուն մէջ։

Ռոպէր ալ Բարնոէլի հետքը գտնուած էր հրաշքով։ Կ'ուզէր չկորսնցնել զայն։

Ու առաջին անգամ ըլլալով իր սկսած պայքարէն ի վեր՝ կ'ըմբռներ թէ պարագաներ պիտի ներկայանային, ուր պէտք պիտի ունենար դիպուածական օժանդակներու։

Վարմութեան ուսուցչին հետ ճայի նրատած, ինչ անակնկալ։ Նաեւ ինչ մեծ անակնկալ, Օբերոյի մէջ գտնել Սէրիկիկի թխադեղը, զայն տեսնել՝ խօսակցութեան բռնուած ռուս գնդապետին ու զինուվարժութեան ուսուցչին հետ, յետոյ զանոնք առաջնորդել այն բնակարանը՝ զոր թխադեղը ձգած էր վեց շաբաթէ ի վեր, ուր չենք ներեր էր բնակած ան։

Բայց Ռոպէր որ Բարնոէլի յանկարծական երեւումը ամենէն աւելի զարմանք առթելու ընդունակ էր։

Ուրիշ կուգար ան. դնդապետին կողմէ արգելափակ եղած էր, ինչպէս կը հաւատար Մորէ. այդ պարագային՝ ինչու համար գնդապետը դուրս հանել կուտար զայն։ Ինչո՞ւ համար կարծեցեալ տիկին Սէրժանի տունը կը բերէր զայն։

Այս հարցերը եւ ուրիշ մէկ քանիներ, ամէնքը մէկէն կը ներկայանային Մաքսիմի մտքին առջեւ եւ զանոնք լուծելու անկարողութեան պատառաւ, Մաքսիմ ինքզինքին կը խոստանար գէթ տեղէն չմարմիլ, իր նպատակին չհասած։

Ռոպէր որ Բարնոէլի հետքը գտնուած էր հրաշքով։ Կ'ուզէր չկորսնցնել զայն։

Ու առաջին անգամ ըլլալով իր սկսած պայքարէն ի վեր՝ կ'ըմբռներ թէ պարագաներ պիտի ներկայանային, ուր պէտք պիտի ունենար դիպուածական օժանդակներու։

Մաովի կ'ըսէր թէ վերջացնելու եւ լուսաբանելու համար բոլոր այդ թնճուկ գաղտնիքները, լաւագոյն մէջոցը սա էր. աղմուկ հանել, համախմբում առաջ բերել, դրաքիները իրար անցընել եւ շատ աղմուկ բրցնել։

Գալերը կը ստիպուին անտաւէն դուրս ելլել, երբ աղմուկ լսեն, եւ անտառին մուտքին վրայ սպասող որսորդները հաւանականութիւն ունին զանոնք սպաննելու։

Մաքսիմ չէր ուզեր մարդ սպաննել։ Միայն կը փափաքէր բռնադատել այն ամէն անձերը՝ որոնց վրայ կը հսկէր, իրենց ընթացքը բացատրել։

Այդ անձերն էին նախ տիկին Սէրժան, յետոյ Պորիսոֆ, Բարոնի՝ զինուվարժութեան ուսուցիչը եւ ի վերջոյ Ռոպէր որ Բարնոէլը։

Զորսն ալ պէտք էր հաչիւ տային. Մաքսիմ իրաւունք չուներ հաչիւ պահանջելու, բայց կը խորհէր թէ ո եւ է իշխանութիւն եթէ խառնուէր անոնց գործին, շատ բան պիտի իմացուէր։

Իրարանցում մը կրնար այդ արդիւնքը առաջ բերել. բայց ինչպէս ընել այդ բանը։ Այդ անձերը ու ծառաները երկվեցեակի մը չափ կային։ Մաքսիմ մինակ էր Պիտարի հետ եւ կառապան Օկիւսթը միայն կրնար օգնութեան կանչել։

Մնաց որ առանը չէր եկած արդէն։

Նախ պէտք էր սպասել որ ինչ բաղդ պիտի արժանանար Ռոպէր. ու Մաքսիմ մեծ ուշադրութեամբ կը դիտէր։

Այն պահուն երբ Պ. Տորժէրի նախկին քարտուղարը տանը դուռը կը հանէր, ուր կը սպասէր Ջանկիր ծառայ մը, բարձրէն եկող արտակարգ աղմուկ մը պատուեց լռութիւնը։

—Աքաղաղին երգն էր ասիկա, կամ անոր կեղծը, աղմկալից ու հեգնական fnfnrhfo մը, ակնարեւօրէն դուրս թռած մարդկային կոկորդէ։

—Իմ բաներս պէս է, դոչեց դռնապանը։ Երրորդ յարկին վարձակալները պատուհանն են։ Անոնց մէջ խեղճակ մը կայ։ Այնպէս կը կարծեմ որ ազէկ պիտի խնդանք։

Մաքսիմ խնդալու փափաք չունէր, ու փողոցին մէջ գտնուող մարդիկ ըսնաւ։

Ամէնքն ալ գլուխնին վեր առին, տեսնելու համար թէ ո՞վ արձակած է այդ ծաղրական կոչը։ Նոյն իսկ բարձրադիր գլխարկ դրած եղական կառապանը վեր առած էր գլուխը։

Ասոր վրայ՝ աքաղաղը սկսաւ երգել երկրորդ անգամ ըլլալով։

—Եթէ երբեք որոշում տամ աղմուկ հանելու, կարծեմ թէ այս զուարթ վարձակալները ամէնքն ալ օգնութեան պիտի հասնին ինծի։

(Շարունակելի)